

POLIN

**Muzeum
Historii
Żydów
Polskich**

**MUZEUM HISTORII
ŻYDÓW POLSKICH POLIN
RAPORT ROCZNY**

**POLIN MUSEUM OF
THE HISTORY OF POLISH JEWS
ANNUAL REPORT**

.....

2019

polin.pl

**Muzeum Historii Żydów Polskich
POLIN**

**POLIN Museum
of the History of Polish Jews**

Wspólna instytucja kultury / Joint Institution of Culture

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

STOWARZYSZENIE
ŻYDOWSKI INSTYTUT
HISTORYCZNY W POLSCE

**MUZEUM HISTORII
ŻYDÓW POLSKICH POLIN
RAPORT ROCZNY**

**POLIN MUSEUM OF
THE HISTORY OF POLISH JEWS
ANNUAL REPORT**

.....

2019

Wydawca / Publisher:
Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN
/ POLIN Museum of the History of Polish Jews

ISBN: 978-83-957601-0-5
Warszawa 2020

Redakcja / editor: Dział Komunikacji Muzeum POLIN
/ Communications Department, POLIN Museum

Projekt graficzny, skład i przygotowanie do druku
/ Layout, typesetting: Piotr Matosek

Tłumaczenie / English translation: Zofia Sochańska

Korekta wersji polskiej
/ proofreading of the Polish version: Tamara Łozińska

Fotografie / Photography: Muzeum POLIN / Photos: POLIN Museum

Muzeum, które zaciekawia ludzi... innymi ludźmi / Museum which attracts people with... other people	8
W oczekiwaniu na nowy rozdział / A new chapter is about to begin	10
Jestem w muzeum, bo... / I have come to the Museum because...	12
Wystawa stała / Core exhibition	14
Wystawy czasowe / Temporary exhibitions	18
Kolekcja / The collection	24
Edukacja / Education	30
Akcja Żonkile / The Daffodils campaign	40
Działalność kulturalna / Cultural activities	44
Scena muzyczna / POLIN Music Scene	52
Do muzeum z dziećmi / Children at the Museum	60
Żydowskość od kuchni / In the Jewish kitchen and beyond	64
Muzeum online / On-line Museum	68
POLIN w terenie / POLIN en route	72
Działalność naukowa / Academic activity	76
Nagroda POLIN / POLIN Award	80
Darczyńcy / Donors	84
Zespół Muzeum i wolontariusze / Museum team and volunteers	88
Muzeum partnerstwa / Museum of partnership	92
Bądźmy w kontakcie! / Let us stay in touch!	94

Rok 2019 w Muzeum POLIN to setki wydarzeń, w których uczestniczyły tysiące osób z Polski i zagranicy. To także pięciolecie otwarcia wystawy stałej *1000 lat historii Żydów polskich*, którą od inauguracji zobaczyło 1,8 mln osób. Wiele z nich podczas wizyty w muzeum odwiedziło również wystawy czasowe. W 2019 roku była to ekspozycja *Gdynia – Tel Awiw*, prezentująca dwa nadmorskie miasta powstałe w początkach XX wieku. Mimo że dzielą je tysiące kilometrów, równocześnie bardzo wiele łączy. Oba miasta miały być bramą na świat i demonstrowały nowoczesność i energię młodych państw, czemu służyła m.in. ich modernistyczna architektura. Druga wystawa czasowa *W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości* była ukłonem w stronę najmłodszych. Tak jak Janusz Korczak, wybitny pedagog i przyjaciel dzieci, wierzymy, że najmłodszych warto traktować poważnie. Uwrażliwianie dzieci na drugiego człowieka uznajemy za szczególnie ważne dziś, w czasach narastającej ksenofobii, nietolerancji i wrogości.

Budowanie więzi i poczucia wspólnoty ma też na celu zorganizowana już po raz siódmy akcja *Żonkile*, która wpisała się na dobre w program obchodów rocznicy powstania w getcie warszawskim. Ubiegłoroczną, 76. rocznicę, uczciliśmy również koncertem *Łączy nas pamięć*. Na Muzyczną Scenę POLIN składały się także cykl koncertów, które odbywały się w stulecie urodzin kompozytora Mieczysława Wajnera i POLIN Music Festival, w ramach którego, już po raz drugi, gościliśmy znakomitych przedstawicieli muzyki żydowskiej.

W 2019 roku zorganizowaliśmy w muzeum dziesiątki dyskusji z naukowcami, świadkami historii, działaczami społecznymi i pisarzami. Po raz trzeci otworzyliśmy też Łąkę Leśmiana – letnią instalację plenerową, gdzie spotykają się ludzie w każdym wieku i o różnych zainteresowaniach. Niezmiennie dążymy bowiem do tego,

In 2019, POLIN Museum held hundreds of events attended by thousands of people from both Poland and abroad. We celebrated the 5th anniversary of the opening of our core exhibition titled *1000 Years of the History of Jews in Poland*, visited by 1.8 million people to date. Many of them also toured our temporary exhibitions—in 2019, we opened *Gdynia – Tel Aviv* exposition dedicated to the two seaside cities founded in the early 20th century. 3,000 kilometers apart, the two cities have a lot in common—both were to serve as gates to the world and to testify to the modernity and energy of the newly established states, i.e. by means of Modernist architecture. The second exhibition titled *In King Matt's Poland. 100th Anniversary of Regaining Independence* was addressed to big and small adults—much like Janusz Korczak, a distinguished pedagogue and a friend of children, we do believe that the youngest ones ought to be treated seriously. Especially today, when xenophobia, intolerance and animosity are on the rise, it is vital to teach children empathy towards another human being.

The 7th edition of the *Daffodils* campaign, organized each year on the anniversary of the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising, aimed at fostering kinship within communities. We commemorated the 76th anniversary last year with a special *Remembering Together* concert. POLIN Music Scene organized a series of concerts to commemorate the centenary of composer Mieczysław Wajner as well as POLIN Music Festival which—already for the second time—hosted a brilliant gathering of Jewish musicians.

In 2019, POLIN Museum was the venue of several dozen debates with scholars, witnesses to history, social activists and writers. We also organized *Leśmian's Meadow* for the third time—a summer outdoor installation, a meeting place for people of all ages and various interests. We have not ceased in our endeavors to ensure that POLIN

by nasze muzeum było miejscem spotkań. Miejscem, które pomaga odkrywać ludzi innych od nas samych i poznawać ich historie i punkt widzenia. Miejscem, które uczy dyskutować, rozbudza ciekawość świata i zachęca, by czerpać z jego różnorodności.

Museum remains a meeting place—a place where we can discover people different from us, listen to their stories and their points of view; a place that teaches us how to debate, that arouses our sense of curiosity about the world and encourages us to appreciate its diversity.

Zygmunt Stępiński
Dyrektor Muzeum POLIN

Zygmunt Stępiński
Director of POLIN Museum

Piszę te słowa w okolicznościach szczególnych. Nasze muzeum jest opustoszałe z powodu pandemii, jak zresztą wszystkie inne w Polsce i w Europie. Czytam zarazem raport podsumowujący dokonania ubiegłego roku. Osiągnięcia bardzo znaczące, zwłaszcza jeśli uwzględnimy niesprzyjające warunki, spowodowane przez długotrwałą zwłokę w zatwierdzeniu dyrektora. Powtórzę: pomimo wszystko – aktywność muzeum, jego wkład w życie publiczne – imponujące.

Czy nie brzmi jednak ten raport jak dysonans w pustym muzeum?

Nie! Ponieważ mamy obowiązek myśleć o dniu „po”. O dniu, o dniach, o czasie, gdy przyjdzie odbudować co zostało zniszczone, zappełnić pustkę, odrobić zaległości. Raport – to właśnie stan posiadania, z którym rozpoczniemy wzmożoną działalność po zakończeniu stanu zawieszenia. Oby trwał jak najkrócej! Obyśmy w pełnym składzie rozpoczęli nowy rozdział!

Marian Turski

Przewodniczący Rady Muzeum POLIN

I am writing these words at a very peculiar time. Our Museum, just like all museums in Poland and Europe, is deserted due to the pandemic. Meanwhile, I am reading the report on POLIN Museum's achievements over the past year—very significant achievements, mind you, especially in light of the prolonged delay in appointing the Museum director. Let me repeat: against all odds, the year 2019 was a year of impressive achievement.

However, isn't there a dissonance, reading this report in the empty Museum?

No! By all means no, for it is our duty to think about the day “after”. The day, or rather days, when we will have to rebuild whatever has been destroyed, to fill the void, to make up for the time lost. This report will serve as our inventory for the day we re-launch our activities after the period spent in limbo. Let the limbo end promptly! Let us return—the entire Museum staff—and begin writing a new chapter!

Marian Turski

Chairman of the POLIN Museum Council

Jestem w muzeum, bo... / I have come to the Museum because...

będąc Polką chcę wiedzieć, jaka
jest NASZA wspólna
historia

Julia, Łódź, 05.12.2019

JE ŻECH ŚLŮNSKIM AKTYWISTŮM KERY PRZAJE
SWEJ KULTURZE A KERY CHCE CO BY ŚLŮNSK
POŁ HAJMATYM DO KOŻDYGŮ KERY TEGO CHCE.
ŻYDŮI STANOWILI FEST WOŻNO TAJLA ŚLŮNSKIJ
ERBIZNY BEZ KERYŮ MŁOJ HAJMAT NY BŮŁBY TYM CZYM DŮŁ

Rafał, Katowice (Śląsk), 30.11.2019

Mam 25% tej kultury w sobie.
W szkole mię pacydauo, że mam 100%.
A to tylko 25%. Wystarczyło abym się poczuła
że przynależę do świata.

Halina z daleka, 2019

wstąpiam słowniane (ze mojs zgody)
z pracy. Ale NIE tatużę

Joanna z policji, 04.12.2019

Being a Pole, I want to know OUR joint
history.

Julia, Łódź, 5 December 2019

I am a Silesian culture activist who wants
Silesia to become a home to everyone who
should wish to live there. Jews were a vital
part of the Silesian heritage; without it, my
homeland would not be what it is today.

Rafał, Katowice (Silesia), 30 November 2019

I have 25% of this culture in me. At school,
I was teased I was 100%. These mere 25%
was enough for me to feel at home once
I got here.

Halina from far away, 2019

I was sent here (with my consent) from work.
I DON'T REGRET :-)

Joanna, a policewoman, 4 December 2019

Przyszedliśmy z trójką naszych dzieci aby
poznać historię ich dziadków w Polsce zanim
ich deportowano do Auschwitz.

Varda, Israel, 09.2019

We came with our 3 children to
see the history of their grandparents
in Poland before the deportation to
Auschwitz.

Varda, Israel, September 2019

To ważna część historii świata i nierozłączna
część mojego życia.

Dmitry, Kharkiv (Ukraine), 30.11.2019

THIS IS A GREAT PART OF WORLD HISTORY
AND A NECESSARY PART OF MY LIFE

Dmitry, Charków, 30 November 2019

Historia Żydów polskich jest niezwykle
interesująca. Muzeum jest genialne ze
względu na design i przedstawienie historii.

Kira, Niemcy, 29.11.2019

the history of the Polish Jews is very interesting.
The Museum is awesome because of the great
design and the good example of the history

Kira, Germany, 29 November 2019

Chciałam się dowiedzieć jak się żyło przed
II wojną światową. Ludzie powinni również
wiedzieć więcej o tym, co dzieje się TERAZ
w Azji, jeśli uważają że Holocaust czy dyskry-
minacja to zło. W Azji to nadal się dzieje...

Chihiro, Japan, 04.12.2019

I wanted to know how the people lived before WWII.

People should know more about what is happening now in Asia too
if they feel Holocaust III or discrimination is misery.
This is still happening in Asia....

Chihiro, Japan, 4 December 2019

1,8 MLN OSÓB zwiedziło
wystawę od jej otwarcia w 2014 roku

1100 GRUP SZKOLNYCH
gościliśmy na wystawie w 2019 roku

1.8 million people visited the core
exhibition since its opening in 2014

1,100 school groups toured
the exhibition in 2019

Galeria Zagłada to jedna z ośmiu części wystawy stałej. Ekspozycja jest sercem Muzeum POLIN i zajmuje całą podziemną kondygnację budynku.

The Holocaust Gallery is one of the eight chapters of the core exhibition. Being the heart of POLIN Museum, the exposition occupies the building's entire underground level.

WYSTAWA STAŁA / CORE EXHIBITION

Określenie „stała” może być nieco mylące – sugeruje statyczność, podczas gdy ekspozycja o tysiącu lat historii Żydów polskich tętni życiem. W POLIN zwiedzanie jest prawdziwą przygodą – podróżą w czasie, w której przewodnikami są interaktywne instalacje, rekonstrukcje i makiety, projekcje wideo, dźwięki, teksty, malowidła oraz zabytkowe eksponaty. Dzięki nim zwiedzający nie oglądają zwykłej wystawy, lecz są zanurzeni w opowieść o kulturze i dziedzictwie polskich Żydów, ich różnorodności społecznej, religijnej i politycznej. Goście muzeum dowiadują się, jak Żydzi pojawili się nad Wisłą, w jaki sposób Polska stała się centrum żydowskiej diaspory i domem największej społeczności żydowskiej na świecie, jak przestała nim być w czasie Zagłady oraz jak odradza się współczesne życie żydowskie w naszym kraju.

W 2019 roku wystawę stałą obejrzało ok. 328 tys. osób, w tym ok. 55,5 tys. z przewodnikami. Dużą popularnością cieszyły się spacer tematyczne po wystawie stałej, spacer dla rodzin i spacer miejskie. Jak co roku, na przełomie kwietnia i maja gościliśmy również grupy Marszu Żywych. W ciągu kilku dni wystawę zobaczyło 2178 osób z różnych części świata.

W 2019 roku na wystawie stałej pojawiły się nowe obiekty: korona i tarcza Tory w galerii *Miasteczko*, obraz *Kompozycja (Figura)* Jankiela Adlera w galerii *Na żydowskiej ulicy*. W listopadzie zawiesiliśmy też nową mezuzę w galerii *Miasteczko*. Na wystawie pojawiły się również: sztylety wypożyczone z Muzeum Wojska Polskiego, obraz *Kol Nidre* Marka Oberländera wypożyczony z Żydowskiego Instytutu Historycznego oraz *Pogrzeb pięciu poległych* Aleksandra Lessera. Nowością był także audioprzewodnik w języku ukraińskim.

It is a permanent exhibition, and yet it is all but static—quite the opposite: the exposition devoted to the 1000 years of the history of Jews in Poland is indeed very dynamic. Touring POLIN Museum is a fascinating adventure—a journey in time, guided by paintings, interactive installations, reconstructions and architectural models, video screenings, sounds, texts and historic artefacts. Our visitors do not merely view the exposition—they get immersed in the tale of culture and heritage of Polish Jews, of their social, religious and political diversity. They find out how Jews first appeared in the land on the River Vistula, how Poland grew to be the center of the Jewish diaspora and the home of the largest Jewish community in the world, how it ceased to be this center during the Holocaust and how Jewish life is being revived today.

In 2019, the core exhibition was visited by approximately 328,000 people, including about 55,500 who took guided tours. Thematic tours of the core exhibition, family tours and urban walks were very popular. Traditionally, in late April and early May we hosted groups taking part in the March of the Living. Over the period of several days, 2,178 people from all across the globe visited the core exhibition.

In 2019, new artefacts appeared in the core exhibition: Torah crown and disc were displayed in the Jewish Town Gallery, Jankiel Adler's painting titled *Composition (A Figure)* was added to the Jewish Street Gallery. In November, we installed a new *mezuzah* in the Jewish Town Gallery. The exhibition was also enriched with the following: a set of daggers on loan from the Polish Army Museum, Mark Oberlander's painting titled *Kol Nidre* on loan from the Jewish Historical Institute, and Aleksander Lesser's *Funeral of the Five Fallen Ones*. An audio guide in Ukrainian was yet another new element introduced to the POLIN core exhibition.

Galeria Las jest wprowadzeniem do wystawy stałej i prezentuje legendę o przybyciu Żydów do Polski.

The Forest Gallery serves as an introduction to the core exhibition and presents the legend explaining the arrival of Jews to the Polish land.

Galeria Miasteczko odtwarza atmosferę sztetla, czyli osiemnastowiecznego miasteczka zamieszanego w większości przez Żydów.

The Jewish Town Gallery recreates the ambience of a shtetl —an 18th-century town where Jews constituted a majority of the inhabitants.

Galeria Wyzwania nowoczesności prezentuje wielkie przemiany XIX wieku – rozbiory, ale i rozwój miast i przemysłu.

The *Encounters with Modernity* Gallery presents major changes which affected the entire society – the Partitions but also altered rapid industrialization and urban development.

Dziecięce gry i zabawy są częścią galerii *Na żydowskiej ulicy*, prezentującej czasy odzyskanej po 1918 roku niepodległości. Mimo obaw i rozterek, kwitło wówczas żydowskie życie polityczne i kulturalne.

Children's fun and games are part of *On the Jewish Street* Gallery devoted to the post-1918 period in newly-independent Poland. Despite many worries and dilemmas, Jewish political and cultural life flourished in the interwar period.

Wystawa inspirowana powieścią *Król Maciuś Pierwszy* była przygodą dla „dużych i małych dorosłych” – jak mawiał Janusz Korczak.

The exhibition inspired by the novel *King Matt the First* was an adventure for “big and small adults”, as Janusz Korczak used to say.

63,8 tys.
zwiedzających

63.800
visitors

Wystawa wraz z wydarzeniami towarzyszącymi została zrealizowana przez Muzeum POLIN w ramach Marszu Żywych Kanada | Jewish Federations of Canada – UIA. Zrealizowano dzięki wsparciu **Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego** w ramach **Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022**, **Miasta Stołecznego Warszawy** oraz firmy **Boeing**.

The exhibition and its accompanying programs were created by POLIN Museum on behalf of March of the Living Canada | Jewish Federations of Canada – UIA. Support was provided by the **Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland** as part of the **Multi-annual Programme NIEPODLEGŁA 2017–2022**, by the **Capital City of Warsaw** and by **Boeing**.

Mecenas / Patron: **Jankilevitsch Foundation**

Współorganizator wystawy / Exhibition co-organizer: **Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce / Association of the Jewish Historical Institute of Poland**

Partner: **Muzeum Warszawy / The Museum of Warsaw, Fundacja KORET / KORET Foundation**

WYSTAWY CZASOWE / TEMPORARY EXHIBITIONS

W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości
/ In King Matt's Poland. 100th Anniversary of Regaining Independence
listopad 2018 – lipiec 2019 / November 2018 – July 2019

Na wystawie *W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości* patrzyliśmy z perspektywy dziecka na państwo i sprawowanie władzy. Tuż po odzyskaniu niepodległości Janusz Korczak napisał książkę *Król Maciuś Pierwszy*, aby wyjaśnić dzieciom, jaki trud i odpowiedzialność wiąże się z rządzeniem. Na wystawie wątki dotyczące odbudowy II Rzeczypospolitej spletały się z bajkowym światem powieści o Maciusiu, a zabytkowe obiekty – z grami i zabawami. Zwiedzanie zaczynało się od części historycznej, po której wchodziliśmy w powieściowy labirynt z grafikami wybitnej ilustratorki Iwony Chmielewskiej. Opowieść o losach małego króla przygotowywała do gier i dyskusji, w których dzieci i dorośli wspólnie szukali odpowiedzi na ważne pytania: w jaki sposób ludzie podejmują decyzje dotyczące grupy? Jakie są rodzaje ustrojów państwowych? I wreszcie – jakie prawa mają ludzie, obywatele, dzieci? Można było spróbować odpowiedzieć na pytania samodzielnie albo posłuchać, co myślą na ten temat dzieci, które brały udział w warsztatach artystki Izy Rutkowskiej. Janusz Korczak traktował dzieci niezwykle poważnie, dlatego tę wystawę dedykowaliśmy zarówno dużym, jak i małym dorosłym – jak nazywał ich autor *Króla Maciusia*.

The exhibition *In King Matt's Poland. 100th Anniversary of Regaining Independence* touched upon the issues of statehood and governing from the point of view of a child. Soon after Poland had regained independence, Janusz Korczak wrote a novel titled *King Matt the First* in order to explain to children the toils and responsibilities involved in governing a state. In the exposition, the threads devoted to building the Second Republic of Poland were interwoven with a fairy-tale world of the novel about King Matt, while a display of historic objects was presented next to the fun and games interactive space. Visitors began touring from the section dedicated to history, and then proceeded to the literary labyrinth decorated with artworks by Iwona Chmielewska, a renowned illustrator. The story of the child king was an introduction to the section with games and debates during which both children and adults sought answers to vital questions, such as: how do people arrive at decisions pertaining to a group? What are different political systems about? What are the rights of people, citizens, children? Visitors to the exhibition could try and answer these questions themselves, or listen to the answers provided by children who participated in artist Iza Rutkowska's workshop. Janusz Korczak treated children with utmost respect—that is why we dedicated this exhibition to big and small adults, as the author of *King Matt the First* used to say.

Gdynia – Tel Awiw to wystawa o charakterze nowatorskim. Mimo że powstaje coraz więcej publikacji o tych miastach, to ich historie nigdy dotąd nie były porównywane. Jest to również pierwsza wystawa muzealna, która pozwala przyjrzeć się jednocześnie projektom utworzenia tych dwóch nadmorskich miejscowości.

Gdynia i Tel Awiw powstawały w tym samym czasie – na początku XX wieku. Miały pełnić funkcję portów-bram na świat i eleganckich kurortów – pereł architektury modernistycznej. Oba miasta odegrały także podobną rolę w historii swoich krajów – reprezentowały marzenia i aspiracje państw, które walczyły o swoje miejsce na mapach świata. Tel Awiw, założony w 1909 roku, miał być „pierwszym miastem hebrajskim”. Gdynia, budowana od 1920 roku, miała być „polskimi wrotami na świat”. Te reprezentacyjne funkcje i początek nowego stulecia sprzyjały realizacji ambitnych planów urbanistycznych. Do ich tworzenia zaproszono znakomitych architektów – w obu miastach często polsko-żydowskiego pochodzenia. Tworzyli oni w duchu modernizmu, projektując przestrzeń do życia na miarę nowej epoki.

Codziennosc rodzących się miast poznajemy na wystawie dzięki archiwalnym fotografiom, filmom, dokumentom, rysunkom i obrazom, a także elementom wyposażenia modernistycznych kamienic. Zobaczymy celebrowane rokrocznie święta miejskie – gdyńskie Święto Morza i telawiwskie obchody radosnego święta Purim. Miłośników architektury ucieszą przygotowane specjalnie na tę ekspozycję makiety ikonicznych budynków Gdyni i Tel Awiwu.

Nowe miasta i ich mit założycielski przyciągały i inspirowały artystów obu krajów. Dlatego na wystawie *Gdynia – Tel Awiw* znalazły się, specjalnie sprowadzone z Izraela, dzieła takich artystów, jak Nahum Gutman, Reuven Rubin czy Ludwig Blum. Klamrą spinającą przeszłość z teraźniejszością są prace polskich artystów współczesnych.

Gdynia-Tel Aviv exhibition is truly innovative—the history of the two cities, despite being widely researched and written about, has not been compared to date. It is also the first museum exhibition that presents projects of founding both seaside cities.

Gdynia and Tel Aviv were built at more or less the same time, in the early 20th century. They were to serve a role of gates to the world and elegant seaside resorts—pearls of Modernist architecture. Both cities played similar roles in the histories of their countries—they represented the dreams and aspirations of the newly independent states that fought for their place on the map. Tel Aviv, founded in 1909, was to become the “First Hebrew City”; Gdynia, built in the 1920s, was to serve as the “Polish gate to the world.” Such representative functions along with the beginning of a new century were ideal for pursuing ambitious plans in urban design. Renowned architects, often of Jewish origin, were invited to cooperate in the process. They designed the new cities in line with the Modernist spirit, creating a living space worthy of the new era.

Everyday life in these newly founded cities was documented on archival photographs, films, drawings and paintings, as well as elements of their Modernist tenement buildings’ interior design. Visitors could watch recordings from annual Purim celebrations in Tel Aviv and the Sea Fest held in Gdynia. Architecture lovers admired architectural models of iconic buildings from Gdynia and Tel Aviv made especially for the exposition.

The new cities and their founding myths attracted and inspired artists in both countries. That is why the *Gdynia-Tel Aviv* exhibition boasts artworks by artists such as Nahum Gutman, Reuven Rubin or Ludwig Blum, loaned especially for this occasion from Israel. Works by Polish contemporary artists serve as a link between the past and the present. Maurycy Gomulicki produced a neon sign for POLIN

Modernistyczna architektura była wizytówką obu młodych, prężnych miast. Zdjęcia budynków i plany zabudowy były więc ważnym elementem wystawy *Gdynia – Tel Awiw*.

Modernist architecture was a defining feature of the two young and vibrant cities. That is why photos of buildings and spatial development plans were a vital element of *Gdynia - Tel Aviv* exhibition.

Maurycy Gomulicki stworzył dla Muzeum POLIN neon, nawiązujący do nadmorskiego charakteru obu miast. Fotografik Wojciech Wilczyk przygotował foto-esej o architekturze modernistycznej Gdyni i Tel Awiwu, pokazując współczesny wygląd i kontekst otoczenia wybranych budynków. Modernistyczna architektura jest również tematem ascetycznych obrazów Marii Kiesner.

Museum referring to the seaside character of the two cities. Photographer Wojciech Wilczyk developed a photo-essay of sorts dedicated to the Modernist architecture of Gdynia and Tel-Aviv, demonstrating present-day condition and urban context of the selected buildings. Modernist architecture is also the theme of Maria Kiesner's ascetic paintings.

44,3 tys.
zwiedzających

44.30
visitors

Współorganizatorzy / Co-organizers: **Muzeum Miasta Gdyni / Gdynia City Museum**
Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce / Association of the Jewish
Historical Institute of Poland

Mecenas / Patron: **Jankilevitsch Foundation**

Sponsorzy / Sponsors: **Sills Family Foundation,**

The Louis and Anne Abrons Foundation, Chris J. Frąckiewicz

Partnerzy wystawy / Exhibition Partners: **Lufthansa, Lufthansa Cargo,**

Narodowe Archiwum Cyfrowe / National Digital Archives

Patroni honorowi / Honorary Patrons: **Prezydent Miasta Gdyni Wojciech Szczurek**
/ Wojciech Szczurek, the Mayor of Gdynia, Mer Tel Awiwu Ron Huldai / Ron Huldai,
the Mayor of Tel Aviv, Ambasada Izraela w Polsce / Israeli Embassy in Warsaw.

Tel Awiw nazywano „białym miastem”, dlatego ekspozycji towarzyszył ten właśnie kolor.

As Tel Aviv was dubbed the “White City”, no wonder this color dominated throughout the exposition.

Muzeum dostępne / Accessible Museum

W muzeum dbamy o wszystkich gości. Regularnie organizujemy oprowadzania osób z niepełnosprawnościami po wystawie stałej i czasowych. Dla osób z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu przygotowaliśmy elektroniczne przewodniki po wystawie z audiodeskrypcją oraz wideo w Polskim Języku Migowym. Na potrzeby wystawy czasowej *Gdynia – Tel Awiw* zakupiliśmy nowe tyflografiki. Z myślą o grupach defaworyzowanych powstał bogaty program towarzyszący wystawie czasowej *W Polsce króla Maciusia*, w tym akcja *Maciuś Miga* dla dzieci niesłyszących oraz Dzień Matki – wydarzenie rodzinne dla osób z niepełnosprawnościami. Dla rodzin z dziećmi ze spektrum autyzmu powstało wydarzenie *Poranne ptaszki*, czyli zwiedzanie wystawy czasowej, podczas którego ograniczyliśmy bodźce dźwiękowe i świetlne. Dla komfortu uczestników muzeum było zamknięte dla pozostałych gości.

We care for all our visitors. We regularly organize guided tours of both core and temporary exhibitions for people with disabilities. We produced electronic guides with audio description and video in Polish Sign Language for visually impaired and for those with impaired hearing. We also purchased new tactile graphics especially for the *Gdynia-Tel Aviv* exhibition. A rich program of events accompanying *In King Matt's Poland* exhibition was developed with disadvantaged groups in mind, including “Flashing Matt” for children with impaired hearing, and “Mother’s Day”—a family event for people with disabilities. “Morning Birds,” namely touring the temporary exhibition with limited sound and light stimuli, was developed for families with children within the spectrum of autism. To increase the visitors’ comfort, the tour is organized before the Museum opens for the public in the morning.

KOLEKCJA / THE COLLECTION

Na kolekcję muzeum składają się zbiory muzealne, archiwalne, cyfrowe i biblioteczne. Powiększając i opracowując te zbiory realizujemy misję Muzeum POLIN: zachowujemy dziedzictwo historyczne i kulturowe Żydów polskich. Obiekty z kolekcji POLIN można zobaczyć na wystawie stałej, wystawach czasowych i w Centrum Informacji Historycznej.

Wybrane muzealia i archiwalia z naszej kolekcji udostępniamy również na stronie Centralna Baza Judaików. Już wkrótce będzie można zobaczyć ich więcej, dzięki projektowi www.muzeach, w którym uczestniczą Muzeum POLIN, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Muzeum Lubelskie w Lublinie, Muzeum Narodowe w Szczecinie i Muzeum Zamku w Łańcut. W pierwszym etapie projektu w placówkach zostanie rozbudowana infrastruktura umożliwiająca digitalizację zbiorów. Kolejnym krokiem będzie udostępnianie cyfrowych kolekcji muzeów, wraz z opisami po polsku i angielsku. Powstanie także wspólna wyszukiwarka dla wszystkich placówek uczestniczących w projekcie, co ułatwi dostęp odbiorcom tego przedsięwzięcia: naukowcom i studentom, nauczycielom, uczniom oraz pasjonatom historii i turystom.

W pierwszym etapie projektu w Muzeum POLIN powołaliśmy profesjonalną pracownię fotograficzną oraz doposażyliśmy cyfrowe repozytorium zbiorów. Opracowaliśmy procedury digitalizacji i przetestowaliśmy je w programie pilotażowym. Docelowo POLIN udostępni zdjęcia i skany wszystkich zdigitalizowanych zbiorów muzealnych wraz z opisami katalogowymi oraz część zbiorów archiwalnych i bibliotecznych.

The POLIN Museum collection includes museum, archival, digital and library collections. We expand and develop the collections, thus preserving the historical and cultural heritage of Polish Jews. The original objects can be seen in the core exhibition, the temporary exhibitions and at the Resource Center, and selected objects are also available for viewing on the Central Judaica Database portal.

Soon, history lovers will be able to enjoy even more collections online. It will be possible thanks to the www.muzeach project with the participation of POLIN Museum, John III Palace Museum in Wilanów, Lublin Museum in Lublin, the National Museum in Szczecin and the Castle Museum in Łańcut. Phase one of the project involves developing the infrastructure aimed to enable digitization of the collections. The next phase will entail sharing the museums' digital collections along with descriptions in both Polish and English. A joint search engine for all the museums participating in the project will make the collection more accessible to scholars and students, teachers and pupils, people passionate about history and tourists.

During the first stage of the project, POLIN Museum set up a professional photo lab and further extended its digital repository. We have developed digitization procedures and tested them in a pilot program. Ultimately, POLIN Museum will provide access to the photos and scans of all digitized objects from its collection along with their catalogue descriptions, as well as a section of the archival and library collection.

ZDJĘCIE GRUPY KOBIET
/ PHOTO OF A GROUP OF WOMEN

przed 1939 / before 1939
papier fotograficzny
/ photographic paper

Rodzina Botvin przekazała muzeum wiele przedwojennych zdjęć, między innymi tę fotografię grupy kobiet, najpewniej Żydówek. Idą ulicą jednej z polskich miejscowości, być może Kozowej (dzisiejsza Ukraina), z którą związana była Zisl (Nomi) Botvin z domu Blumenreich przed wyjazdem do Palestyny w latach 30.

The Botvin family donated many pre-war photographs to the POLIN collection, including this photo of a group of women, most likely of Jewish origin. They are walking in a street of one of Polish towns, possibly Kozowa (today Ukraine), where Zisl (Nomi) Botvin nee Blumenreich used to reside before she left for Palestine in the 1930s.

SZEŚĆ LISTÓW Z GETTA WARSZAWSKIEGO
/ SIX LETTERS FROM THE WARSAW GHETTO

1941–1942
papier, rękopis
/ paper, handwriting

Listy od przebywającego w getcie warszawskim Witolda (Hugona) Barucha do żony Zofii, mieszkającej po tzw. aryjskiej stronie. Zofia nie była Żydówką, jej rodzinie udało się wydostać Witolda z getta i ukryć. Baruch był muzykiem, przed wojną grał m.in. w Orkiestrze Filharmonii Warszawskiej, w getcie – w Żydowskiej Orkiestrze Symfonicznej. Dar Macieja Kotańskiego w imieniu rodziny Zofii Dutkiewicz-Baruch.

Letters from Witold (Hugon) Baruch imprisoned in the Warsaw Ghetto to his wife Zofia who lived on the so-called "Aryan side." Zofia was not Jewish, and her family managed to lead Witold out of the Ghetto and arranged a hideout for him. Witold was a musician; before the war he used to play, among others, in the Warsaw Philharmonics Orchestra and, while in the Ghetto, in the Jewish Symphony Orchestra. The letters were donated by Maciej Kotański on behalf of Zofia Dutkiewicz-Baruch's family.

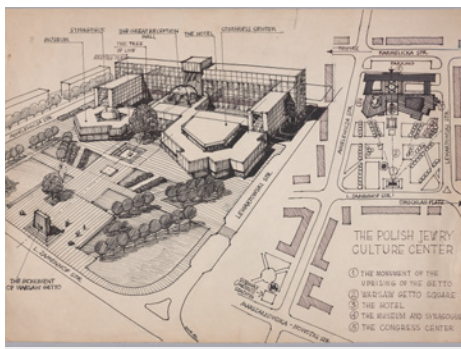

ALBUM Z GURS / AN ALBUM FROM GURS

1939/1940
zeszyt oprawny w płótno,
z wklejonymi na kolejnych kartkach
15 grafikami / Notebook covered in canvas,
with 15 graphics glued onto successive pages

Rodzina Lechtmanów ofiarowała do kolekcji wyjątkowy dokument, a zarazem dzieło sztuki z obozu internowania w Gurs. Po wybuchu II wojny światowej w takich obozach internowano cudzoziemców i osoby podejrzewane o działalność antyniemiecką (w tym komunistów), a następnie Żydów. Żydów, w tym Siomę Lechtmanna, który przekazał album odwiedzającej go żonie Toni, przewożono do Auschwitz.

The Lechtmann family donated a unique document which is simultaneously a work of art from the internment camp in Gurs. After the outbreak of World War Two, foreigners, people suspected of anti-German activities (including communists) and Jews were interned at such camps. Jews, including Sioma Lechtmann who had passed the album to his wife Tonia during one of her visits at the camp, were transferred to Auschwitz.

PROJEKT ARCHITEKTONICZNY CENTRUM KULTURY ŻYDÓW POLSKICH

/ ARCHITECTURAL DESIGN PROJECT FOR THE CULTURAL CENTER OF POLISH JEWS

1988–1989

rysunek i rękopis na papierze

/ drawing and handwriting on paper

Unikalny projekt architektoniczny – niezrealizowany – Centrum Kultury Żydów Polskich. Architekt Ludomir Ślupeckański (1934–2012) na trzech planszach przedstawił koncepcję kompleksu kilku budynków, w których miały się mieścić: muzeum, synagoga, hotel oraz centrum kongresowe.

A unique architectural project—never realized—for the Cultural Center of Polish Jews. The three boards produced by architect Ludomir Ślupeckański (1934–2012) feature a concept for a complex of several buildings including: a museum, a synagogue, a hotel and a congress hall.

PLANSZA Z POWIEŚCI GRAFICZNEJ

ACHTUNG ZELIG! / A FRAME FROM GRAPHIC NOVEL TITLED *ACHTUNG ZELIG!*

1993–2004

rysunek na papierze

/ paper, drawing

Oryginalne rysunki i plansze do albumu *Achtung Zelig! Druga wojna* – wydane w 2004 roku znakomitego polskiego komiksu historycznego. Było to prekursor-skie ujęcie problematyki Zagłady: Krystian Rosiński i Krzysztof Gawronkiewicz wprowadzili surrealizm do opowieści o uciekających ojcu i synu. Zakup dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Program „Regionalne kolekcje sztuki współczesnej”.

Original drawings and frames for the album titled *Achtung Zelig! The Second War*, an excellent Polish historical comic book published in 2004. The book offers a novel approach to the Holocaust: Krystian Rosiński and Krzysztof Gawronkiewicz introduce surrealism to the tale of a father and son on the run. The purchase was financed by the Minister of Culture and National Heritage from the Culture Promotion Fund, the *Regional collections of contemporary art* program.

PORTRET ROMANA SCHNEIDERA

/ PORTRAIT OF ROMAN SCHNEIDER

1942

papier, ołówek, kredka

/ paper, pencil, crayon

BURZOWE NIEBO W MADOC, ONTARIO

/ STORMY SKY IN MADOC, ONTARIO

Bliscy Mery Litauer-Schneider (1900 Wilno – 1992 Toronto) podarowali muzeum nieznaną pracę artystki. W 1929 roku Mery Litauer-Schneider, wraz z koleżankami z warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych: Gizelą Hufnagel i Elżbietą Hirszbęrką, założyły jedyną w dwudziestoleciu międzywojennym kobiecą grupę artystyczną „Kolor”. Ofiarowane muzeum prace powstały na przestrzeni blisko 40 lat, w kolejnych miejscach wędrówki Mery: ZSRR, Libanie i Kanadzie.

Relatives of Mera Litauer-Schneider (1900 Vilna – 1992 Ontario) donated unknown works by the artist to POLIN Museum. In 1929, Mera—together with her colleagues from the Warsaw School of Fine Art: Gizela Hufnagel and Elżbieta Hirszbęrk—founded *Color*, the only all-female art group in the interwar period. The artworks donated to the Museum were produced over the course of nearly forty years, in Mera’s successive places of residence: the USSR, Lebanon and Canada.

Darczyńcy, którzy wzbogacili kolekcję, archiwum i bibliotekę POLIN w 2019 roku:**/ Donors who donated to the POLIN collection, archives and library in 2019:**

Ewa Andrzejewska
Anna Adamska
Helena Aronov
Zvi Aud
Romualdas Beniusis
Lily van der Bergh
Jerry Bergman
Eddie Bielawski
Marcin Boczek
Shoshana Botvin
Barbara Brandys
Ewa Brylewska
Paweł Budziński
Andrzej Chimowicz
Alicja Chmielewska
Iwona Chmielewska
Maciej Cholewiński
Lisa Cicero
Magdalena Czerwosz
Ewelina Małgorzata Cześnik
Simonas Dovidavičius
Kathy Drew
Zorii Fain
Sławomir Fałek
Zvi Farfel
Tatiana Fedoriw
Alona Frankel
Debbi Fritz
Stefan Gąsiorowski
Marian Grabek
Gabor Hars
Rudolf A. Haunschmied
Walter Homolka

Michał Hornowski
Eugeniusz Janczarski
Gali Kagan
Bronisław Kamiński
Dariusz Karnia
Sylvia Karwowska
Rudolf Klein
Mains Ellen Korman
Maciej Kotański
Lynda Kraar
Filip i Maksymilian Kubicki
Marcel Lechtman
Vera Lechtman
Krystyna Lipko-Sztarballo
Irena Łoskot
Adam Łukawski
Krzysztof i Patrycja Masiewicz
Alicja Maślak-Maciejewska
Wojciech Maślarz
Olga Medvedeva-Nathoo
Alan Metnick
Tomasz Miedziński
Krzysztof Miklaszewski
Irene Miller
Aleksander Miltach Slaw
Alina Molisak
Krzysztof Musiał
Marie-Jeanne Musiol
Sławomir Pastuszka
Alicja Pawlicka-Suzin
Mira Peck
Wiesław Pięta

Józef Półciwiatek
Tomasz Prot
Piotr Przybylski
Jeffrey Jay Rathaus
Aleksandra Rembowska
Roman Rewald
Grzegorz Rossoliński-Liebe
Sebastian Różycki
Leszek Sarnowski
Krzysztof Sim
Jan Skonieczka
Regina Smoter Grzeszkiewicz
Leszek Sobocki
Olga Titkow-Stokłosa
Alfredo Syrkis
Adam Szydłowski
Anna Templin
Andrzej Trzciński
Janusz Turakiewicz
Ewa i Frans van der Veer
Aurelia Vogel
Erhard Roy Wiehn
Hanna Wietrzny
Karolina Wolska-Pabian
Edith i Eirik Yacobovich
Liz Alpern Yoskowitz
i Jeffrey Yoskowitz
Milka Zalmon
Irena Zielińska
Dariusz Zieliński
Lidia Zonn-Karabasz

Instytucje, które wzbogaciły bibliotekę POLIN w 2019 roku: / Institutions which donated to the POLIN library in 2019:

Agnon Literary Center
Aktionshaus Felzmann
Alte Synagoge, Wuppertal
Archiwum Narodowe w Krakowie
Arolsen Archives – International
Center on Nazi Persecution

Association for Jewish Studies
Biblioteka Muzeum Śląskiego
Bibliothèque nationale de France
Borys Voznytsky Lviv National Art
Gallery
Brama Poznania ICHOT

Buchmann
Bundeszentrale für politische
Bildung
Centrum Badań nad Zagładą Żydów
Centrum Dialogu
im. Marka Edelmana

CSW Zamek Ujazdowski
De Gruyter Oldenbourg
Fundacja Cultus
Fundacja Nobiscum
Fundacja Ośrodka KARTA
Fundacja Pasaże Pamięci
Fundacja Sztuk Wizualnych
Fundacja Żydowska Chidusz
Georgian National Museum
Grupa Wydawnicza Foksal
House of European History
Instytut Historii, Wydział
Humanistyczny Uniwersytetu
Marii Curie-Skłodowskiej
Instytut Pamięci Narodowej
Instytut Pileckiego
Instytut Polski w Wilnie
International Holocaust
Remembrance Alliance
Judisches Museum Berlin
Katolicki Uniwersytet Lubelski
Lietuvos muziejų asociacija
MAC Edukacja
Memorial Center for Research
and Documentation. Ganzah
Kiddush Hashem
Międzynarodowe Centrum Edukacji
o Auschwitz i Holokauście
Musée d'art et d'histoire
du Judaïsme
Museen der Stadt Nürnberg
Muzeum Emigracji w Gdyni
Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
Muzeum Historii Polski
Muzeum Historyczne Miasta Krakowa
Muzeum im. Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku
Muzeum im. Stanisława Fischera
w Bochni
Muzeum Miasta Łodzi
Muzeum Narodowe
Tarasa Szewczenki
Muzeum Narodowe w Krakowie
Muzeum Okręgowe w Tarnowie

Muzeum Pałacu Króla Jana III
w Wilanowie
Muzeum Pamięci Sybiru
Muzeum Podlaskie w Białymstoku
Muzeum Powstania Warszawskiego
Muzeum PRL
Muzeum Regionalne im. Stanisława
Sankowskiego w Radomsku
Muzeum Saturn w Czeladzi
Muzeum Sztuki Nowoczesnej
w Krakowie
Muzeum Sztuki w Łodzi
Muzeum Sztuki Współczesnej
w Krakowie MOCAK
Muzeum w Tomaszowie
Mazowieckim
Muzeum Warszawy
Národní pedagogické muzeum
J. A. Komenského
Narodowy Instytut Dziedzictwa
Narodowy Instytut Muzealnictwa
i Ochrony Zabytków
National Library of Serbia
Ośrodek Brama Grodzka - Teatr NN
Ośrodek Karta
Państwowe Muzeum na Majdanku
Polskie Towarzystwo
Psychiatryczne
SEFER Center for University Teaching
for Jewish Civilization
Społeczne Towarzystwo Hospicjum
Cordis
Stowarzyszenie Blusztyn
Stowarzyszenie Miasteczko Poznań
Stowarzyszenie Midrasz
Stowarzyszenie Polskich Artystów
Muzyków
Stowarzyszenie Pracownia
Etnograficzna
Stowarzyszenie Rodzina Ponarska
Stowarzyszenie Studnia Pamięci
Stowarzyszenie Wspólnota
Kulturowa Borussia
The Association for the Perpetuation

of the Artistic Legacy of Mordecai
Ardon
The Jewish Museum of Greece
Towarzystwo Przyjaciół Zielonki
Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
Żydów
Towarzystwo Wydawnicze Historia
Iagiellonica
Tradycja Sp. z o.o.
Ukrainian National Memory Institute
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Uniwersytet Medyczny im. Karola
Marcinkowskiego w Poznaniu
Uniwersytet Pedagogiczny
Uniwersytet w Białymstoku
Urząd Miejski w Pszczynie
Verlag der Kulturstiftung Sibirien
Warsztaty Kultury w Lublinie
Wro Art Center
Wydawnictwa im. Stanisława
Podobińskiego
Wydawnictwo bez Fikcji
Wydawnictwo Czarne
Wydawnictwo Czerwone i Czarne
Wydawnictwo ISKRY
Wydawnictwo Naukowe UMK
w Toruniu
Wydawnictwo Prószyński i S-ka
Wydawnictwo Stapis
Wydawnictwo Uniwersytetu
Łódzkiego
Wydawnictwo Znak
Wydział Filologiczny Uniwersytetu
w Białymstoku
Wydział Geodezji i Kartografii
Politechniki Warszawskiej
Zakład Wydawniczy NOMOS
Zespół Szkół i Placówek Kształcenia
Zawodowego w Zielonej Górze
Żydowski Instytut Historyczny
im. E. Ringelbluma
Żydowskie Muzeum Galicja

1330 warsztatów dla szkół

30 tys. uczniów – uczestników zajęć

53 nauczycieli – ambasadorów
muzeum w całej Polsce

20 wykładów dla 1000 policjantów
o mniejszościach etnicznych

1,330 workshops for schools

30,000 pupils – participants

53 teachers – ambassadors of
POLIN Museum all across Poland

20 lectures on ethnic minorities
for 1,000 policemen

Uczniowie i uczennice z czterech warszawskich szkół wcielili się w rolę przewodników po wystawie stałej. W ramach projektu „Rówieśnicy-przewodnicy” przygotowali pięć ścieżek tematycznych, którymi oprowadzali innych nastolatków.

Pupils of four Warsaw schools played the role of guides through the core exhibition. They developed five thematic walks of the exhibition as part of the “peer guides” project and acted as guides to other teenagers.

EDUKACJA / EDUCATION

W muzeum wierzymy, że przywracanie pamięci i dyskusje o historii przyczyniają się do kształtowania lepszej przyszłości. Dlatego działania edukacyjne są ważną częścią oferty programowej Muzeum POLIN. Zajęcia dla dzieci i młodzieży szkolnej przedstawiają historię polskich Żydów jako integralną część historii Polski, uczą otwartości na świat i akceptacji różnorodności kulturowej. Wykorzystując wystawę stałą, łączą edukację historyczną z edukacją obywatelską i międzykulturową. Oferta dla szkół obejmuje: warsztaty i ścieżki zwiedzania wystawy stałej, spotkania ze świadkami historii – członkami stowarzyszeń ocalałych z Zagłady i Sprawiedliwych wśród Narodów Świata, zwiedzanie z kartami pracy dla różnych poziomów nauczania, zajęcia edukacyjne towarzyszące wystawom czasowym, warsztaty prowadzone w sali multimedialnej z wykorzystaniem zasobów USC Shoah Foundation oraz zajęcia dla grup defaworyzowanych, prowadzone w muzeum i szpitalach.

W 2019 roku przeprowadziliśmy 1330 warsztatów dla szkół, w których uczestniczyło ponad 30 tys. uczniów z całej Polski (w tym na wystawie czasowej *W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości* zorganizowaliśmy 317 warsztatów dla ponad 7 tys. uczniów i uczennic). Wystawę stałą z przewodnikiem zwiedziło 1096 grup i ponad 27 tys. uczniów. Pomógł nam w tym program MKiDN Muzeum za złotówkę, realizowany przez nas od maja 2016 roku. Braliśmy również udział w akcjach Lato i Zima w mieście (organizowanej przez Miasto Stołeczne Warszawa). Wraz z czterema warszawskimi szkołami ponadpodstawowymi przeprowadziliśmy też nowatorski projekt *Rówieśnicy-przewodnicy* – oprowadzania rówieśnicze po wystawie stałej.

Programy dla nauczycieli były ważną częścią programu towarzyszącego wystawie *W Polsce króla Maciusia*.

The Museum team believes that restoring the memory and debates on history contribute to shaping a better future. That is why educational activity is a vital element of the POLIN Museum program. Classes for children and school youth present the history of Polish Jews as an integral part of Polish history; they teach tolerance and openness toward cultural diversity. Through classes held at the core exhibition, they combine teaching history with civic and cross-cultural education. POLIN Museum educational offer includes: guided tours and thematic walks at the core exhibition, meetings with witnesses to history—members of Holocaust survivors associations and Righteous Among the Nations, exhibition tours with task sheets for different educational levels, educational workshops accompanying temporary exhibitions, workshops held at the multimedia room with access to the USC Shoah Foundation database, and classes for disadvantaged groups organized at the Museum and in hospitals.

In 2019, 1,330 workshops for schools were organized at POLIN Museum, attended by over 30,000 pupils from all over Poland (including 317 workshops held at *In King Matt's Poland* temporary exhibition for over 7,000 pupils). 1,050 school groups—i.e. almost 26,500 pupils—took guided tours of the core exhibition. The Ministry of Culture and National Heritage Program *Museum for One Złoty* launched at our Museum in May 2016 certainly helped us attract such a high volume of visitors. We also participated in the City programs (organized by the City of Warsaw). Together with four Warsaw high schools we carried out an innovative *Peer Guides* project of peer guided tours of the core exhibition.

Projects for teachers were a vital part of the program of events accompanying the temporary exhibition *In King Matt's Poland. 100th Anniversary of Regaining Independ-*

100-lecie odzyskania niepodległości. W ramach wystawy zorganizowaliśmy *Środy dla nauczycieli* oraz kursy doskonalące, w których wzięło udział ponad stu nauczycieli. We współpracy z instytucjami partnerskimi z pięciu krajów Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+ zainaugurowaliśmy edukacyjny portal „Eternal Echoes” i zorganizowaliśmy konferencję o tym samym tytule dla 150 osób z całej Europy. W konferencji *Polsko-żydowskie dziedzictwo Rzeczypospolitej. Wyzwania pamięci i edukacji*, zorganizowanej we współpracy z Forum Dialogu i Katedrą Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego wzięło udział 270 nauczycieli i osób związanych z oświatą z całej Polski. Już po raz trzeci konferencję wsparły: Biuro Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy, Ambasada Stanów Zjednoczonych w Warszawie i Jewish Foundation for the Righteous. Muzeum realizuje też programy partnerskie dla nauczycieli m.in. współorganizuje wraz z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji konkurs *Pamięć dla przyszłości* oraz przygotowuje nauczycieli do wyjazdu na seminaria do Yad Vashem w Jerozolimie.

W 2019 roku kontynuowaliśmy prowadzony od 2013 roku program „Ambasadorki i Ambasadorzy Muzeum POLIN”, który skupia najbardziej doświadczonych nauczycieli w zakresie edukacji o historii i kulturze polskich Żydów. Nasza sieć liczy obecnie 53 osoby – Ambasadorki i Ambasadorów z całej Polski. W 2019 roku w ramach programu odbyły się dwa dwudniowe zjazdy. Wraz z naszymi Ambasadorami zorganizowaliśmy też wizyty studyjne w muzeum dla nauczycieli z lokalnych ośrodków.

W Muzeum POLIN szkolimy również inne grupy zawodowe, głównie policję. Prowadzimy m.in. projekt *Horizontal Historical Education in Non-discrimination Activities*, współfinansowany przez Komisję Europejską (program Unii Europejskiej „Prawa, równość, obywatelstwo”), w partnerstwie międzynarodowym z Anne Frank House w Amsterdamie oraz Kazerne Dossin w Mechelen w Belgii. W 2019 roku przygotowaliśmy do publikacji online dwa zestawy 6 scenariuszy zajęć antydyskryminacyjnych dla policji i nauczycieli (w językach: polskim, angielskim, niemieckim i francuskim). Korzystają z nich absolwenci szkoleń trenerskich, zorganizowanych przez partnerów we wszystkich trzech krajach. Cykl szkoleń skończyło łącznie

ence. We organized *Wednesdays for Teachers* as well as professional development courses attended by over one hundred teachers. We launched the *Eternal Echoes* educational portal in cooperation with partner institutions from five EU countries within the Erasmus+ program. We also organized a conference under the same title for 150 people from all over Europe. 270 teachers and people engaged in education from all over Poland took part in yet another conference titled *Polish-Jewish Heritage: Memory and Education Challenges*, co-organized with the Forum for Dialogue and the Faculty of Judaic Studies at the University of Wrocław. Third edition of this conference was supported by Department of Education at the Warsaw Municipal Council, the Embassy of the United States in Warsaw and the Jewish Foundation for the Righteous. POLIN Museum also runs partner programs for teachers, e.g. the *Memory for the Future* competition, co-organized by the Centre for Education Development. It also prepares teachers before they leave for seminars at Yad Vashem in Jerusalem.

In 2019, we continued the *POLIN Museum Ambassadors* program, launched in 2013, which brings together the most experienced teachers in the field of education about the history and culture of Polish Jews. Currently, our network comprises 53 people—Ambassadors of POLIN Museum from all over Poland. In 2019 two two-day meetings were held within the program. Together with our Ambassadors, we organized study visits to the Museum for teachers from local centers.

POLIN Museum also cooperates with other professional groups, mainly with policemen. We run, among others, the *Horizontal Historical Education in Non-discrimination Activities* project, co-funded by the European Commission (European Union “Rights, Equality and Citizenship” program) in international partnership with Anne Frank House in Amsterdam and Kazerne Dossin from Mechelen in Belgium. In 2019, we developed 2 sets of 6 scripts of anti-discrimination classes for police and teachers (in Polish, English, Dutch and French) for online publication. They are used by graduates of training courses organized by our partners in all three countries. The training cycle was completed by a total of about 420 people in the three

Z okazji pięciolecia wystawy stałej zaprosiliśmy osoby zajmujące się edukacją do udziału w międzynarodowej konferencji *Polsko-żydowskie dziedzictwo Rzeczypospolitej. Wyzwania pamięci i edukacji*. Rozmawialiśmy o miejscu pamięci, o wielokulturowej przeszłości Polski w edukacji oraz o tym jak uczyć o bogatej kulturze polskich Żydów.

On the occasion of the core exhibition's 5th anniversary we invited people engaged in education to participate in the international conference titled *Polish-Jewish Heritage: Memory and Education Challenges*. We debated on the role of memory on Poland's multicultural past in education and on how to teach the rich culture of Polish Jews.

Nauczycielki uczestniczące w kursie *Jak uczyć patriotyzmu w szkole?* analizowały język współczesnego patriotyzmu i zastanawiały się, które symbole dominują w dyskursie publicznym oraz jakich postaci i historii brakuje w podręcznikach. Swoje refleksje wykorzystały tworząc animacje poklatkowe.

Teachers who participated in the course titled *How to teach patriotism at school?* analyzed the language of contemporary patriotism. They debated on the symbols which dominate public discourse and on which figures and history chapters are missing from textbooks. Their reflections were then used in developing photographic stills.

w trzech krajach ok. 420 osób. Do listopada poprowadzili oni ok. 80 zajęć opartych na tych scenariuszach. Równolegle partnerzy przygotowali katalog dobrych praktyk (opublikowany na stronach internetowych wszystkich instytucji), omawiający edukację antydyskryminacyjną prowadzoną w muzeach historycznych. Podsumowaniem całości projektu było międzynarodowe seminarium *No Difference, big Difference*, podczas którego nauczyciele i policjanci mieli okazję wymienić się doświadczeniami i porównać kontekst swoich działań, a zaproszeni goście z organizacji pozarządowych, muzeów i uniwersytetów poznać efekty projektu i możliwości ich wykorzystania.

W 2019 roku kontynuowaliśmy szkolenia antydyskryminacyjne, finansowane przez Fundację „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość” (EVZ). Program realizowany jest w partnerstwie z Komendą Główną Policji (KGP), Fundacją w Stronę Dialogu oraz Centrum Żydowskim w Oświęcimiu. Szkoliliśmy przedstawicieli samorządów lokalnych, policję oraz nauczycieli (łącznie 6 szkoleń dwudniowych, 97 osób uczestniczących). W ramach projektu w szkołach policyjnych i komendach wojewódzkich organizowane są też wykłady na temat społeczności romskiej, społeczności żydowskiej i współpracy policji z nimi (w 2019 odbyło się 20 wykładów dla 1000 osób). Ponadto dodrukowaliśmy 3 publikacje (o łącznym nakładzie 10 500 egzemplarzy) dla policji: *Judaizm. Przewodnik dla policjantów* (we współpracy z Gminą Wyznaniową Żydowską w Warszawie i Komendą Główną Policji); *Budowanie współpracy ze społecznością żydowską. Przewodnik dla Policji* (we współpracy z KGP) oraz *Romowie. Przewodnik dla Policji* (we współpracy z KGP i Fundacją w Stronę Dialogu).

Countering Xenophobia, Racism and Antisemitism Through Testimony to kolejny międzynarodowy projekt współfinansowany przez Komisję Europejską (program Unii Europejskiej „Prawa, równość, obywatelstwo”), w ramach którego Muzeum POLIN prowadzi szkolenia i tworzy materiały edukacyjne z wykorzystaniem wideo relacji świadków historii na portalu iWitness. W 2019 odbyło się 5 zajęć i 6 szkoleń – dwa spotkania dla nauczycieli i edukatorów poświęcone budowaniu pozytywnej atmosfery w klasie, sprzyjającej poruszaniu trudnych tematów.

countries. Until November they ran ca 80 classes based on these scripts. Meanwhile, our partners developed a catalog of good practices (published on websites of all the institutions) focused on anti-discrimination education implemented by historical museums. An international seminar titled *No Difference, Big Difference* summed up the entire project—it provided an opportunity for teachers and policemen to share their experiences and compare the context against which they operate, and for the invited guests from NGOs, museums and universities to get acquainted with the project outcome and possibilities to use it in their work.

In 2019, we continued a series of anti-discrimination workshops financed by the Remembrance, Responsibility and Future Foundation [EVZ]. The program was realized in partnership with the Police Main Headquarters, Towards Dialogue Foundation and the Auschwitz Jewish Centre. We trained representatives of local governments, the police and teachers (six two-day training sessions in total with 97 people in attendance). As part of the project, police schools and regional police headquarters hosted lectures on the Romani community, the Jewish community and the police cooperation with these communities (in 2019, twenty lectures were organized for 1,000 people). Moreover, we reprinted three publications (total press run of 10,500 copies) for the police: *Judaism. A Guide for Policemen* (in cooperation with the Jewish Religious Community in Warsaw and the Police Main Headquarters); *Striking Cooperation with the Jewish Community. A Guide for the Police* (in cooperation with the Police Main Headquarters), and *The Romani. A Guide for the Police* (in cooperation with the Police Main Headquarters and Towards Dialogue Foundation).

Countering Xenophobia, Racism and Antisemitism Through Testimony is yet another international project co-financed by the European Commission (European Union “Rights, Equality and Citizenship” program). As part of the project, POLIN Museum runs workshops and develops educational materials with the use of AV recordings of witnesses to history’s accounts available at the iWitness portal. In 2019, five training courses were created and six training sessions took place, including two

W lutym 2019 roku odbyło się spotkanie dla nauczycieli *Wobec mowy nienawiści – definicje, konteksty, reagowanie*, z udziałem prawie 150 osób. Zorganizowaliśmy także warsztaty antydyskryminacyjne dla dorosłych *Wobec rasizmu* oraz *Narracje o uchodźcach* – te ostatnie w ramach obchodów Światowego Dnia Uchodźcy. Z tej samej okazji zorganizowaliśmy również warsztaty kulinarne dla uchodźczyń. Muzeum było także współorganizatorem wykładu i warsztatów *Im więcej wiesz, tym mniej się boisz. Edukacja wielokulturowa jako narzędzie zapobiegania nietolerancji, rola szkoły, wsparcie policji* dla Zespołu Szkół Zawodowych w Słupcy. Wzięło w nich udział 120 osób. Z kolei dla Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie przygotowaliśmy warsztat *Holocaust education, multicultural education: facing new challenges*. Po raz kolejny włączyliśmy się w obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Zagładzie Romów. We współpracy z Fundacją w Stronę Dialogu zorganizowaliśmy dwudniowe warsztaty dla dziennikarzy *Romowie – historia, pamięć, współczesność* (27 uczestników) oraz otwarte dla publiczności spotkanie *Pamięć o Zagładzie – perspektywa młodego pokolenia Romów*.

Przewodników z Muzeum Auschwitz-Birkenau szkoliliśmy z zakresu powojennej historii polskich Żydów, z edukatorami z tej instytucji rozmawialiśmy, jak rozwijać działalność edukacyjną.

W muzeum dbamy również o program dla seniorów. W 2019 roku zorganizowaliśmy warsztaty dla seniorów dotyczące tradycji żydowskiej oraz historii relacji polsko-żydowskich, warsztaty międzypokoleniowe i spacery po wystawie stałej (w ramach nowego cyklu „Senioralne piątki na wystawie stałej”) oraz po wystawie czasowej. Współpracowaliśmy także z Mazowieckim Uniwersytetem Trzeciego Wieku.

Z okazji Nocy Muzeów 2019 zorganizowaliśmy tzw. spacery intymne – wzięło w nich udział ponad 200 uczestników. Jeden ze spacerów był prowadzony w języku ukraińskim, dedykowany osobom, dla których jest to język ojczysty.

W 2019 roku zainteresowaliśmy naszą ofertą również studentów. Studentom Richmond University zaprezentowali-

meetings for teachers and educators devoted to building a positive atmosphere in a classroom which makes it easier to address difficult topics.

In February 2019, a meeting for teachers titled *Against hate speech—definitions, contexts, reactions* took place, attended by almost 150 people. We also organized anti-discrimination workshop for adults titled *Against racism and Narratives on refugees*—the latter one was part of the World Refugee Day. On the same occasion, we organized culinary workshop for female refugees. The Museum co-organized a lecture and workshop titled *The more you know, the more you fear. Multicultural education as a tool to counter intolerance, the role of school, the support of police* for the Occupational School Complex in Słupca. It was attended by 120 people. We also organized a workshop for the Embassy of the United States in Warsaw titled *Holocaust education, multicultural education: facing new challenges*. Yet again we were engaged in the International Roma Holocaust Memorial Day. In cooperation with the Towards Dialogue Foundation we held a two-day workshop for journalists titled *The Romani—history, remembrance, the present* (27 participants) as well as a meeting (open to the public) on *Memory of the Holocaust—a perspective of the young Romani generation*.

We held a training session on the subject of postwar Polish-Jewish history for the Auschwitz-Birkenau Museum guides, and another one on education for their educators.

POLIN Museum continued to develop its offer for seniors—in 2019, we organized workshops for seniors on Jewish tradition and the history of Polish-Jewish relations, inter-generational workshop and tours of the core exhibition (as part of a new *Senior Fridays* series on the core exhibition) and of the temporary exhibition. We also cooperated with the Mazovia Third-Age University.

On the occasion of the Night of Museums we organized the so-called Intimate Tours, attended by over 200 participants (including Ukrainians, whom we invited to a guided tour in their native language).

In 2019, we also reached out to students. We presented

Podczas warsztatów antydyskryminacyjnych samorządowcy uczyli się rozpoznawać i reagować na przejawy dyskryminacji w szkole.

During the anti-discrimination workshop representatives of local governments learned how to identify discriminatory behavior at school and how to react to it.

śmy metodykę w działaniach edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem nauczania o Zagładzie. O samym Muzeum POLIN i jego zwiedzających opowiedzieliśmy studentom Stanford University. Doktoranci Wydziału Zarządzania UW uczestniczyli w prowadzonym przez muzeum wykładzie *Etyka gospodarcza judaizmu*, a studenci Judaistyki UW w warsztatach *Jak opowiadać w muzeum*. Ponadto po raz piąty zorganizowaliśmy Szkołę Letnią POLIN Meeting Point, w której wzięło udział 40 studentów i absolwentów z Polski, Izraela, Niemiec i Ukrainy. Po raz czternasty zorganizowaliśmy Polsko-Izraelską Wymianę Młodzieży PIYE, w ramach której 30 młodych ludzi uczestniczyło w warsztatach w Warszawie i Tel Awiwie.

Nasza chęć budowy i rozwoju społeczności muzealników znalazła wyraz w programie, który przygotowaliśmy dla tej grupy zawodowej. W 2019 roku, podczas konferencji *Meet, See, Do – LAB: Excellence in Museum Education* w Muzeum Historycznym Bośni i Hercegowiny przeprowadziliśmy warsztat *King Matt's Poland – family programmes for children's exhibition*. Podczas Museum Education Study Visit Sarajewo AEJM zaprezentowaliśmy wystawy

our methodology of educational activities with a special emphasis on teaching on the Holocaust to the students of Richmond University. We talked to students of Stanford University about POLIN Museum and its visitors. Doctoral students of the Faculty of Management at Warsaw University attended the Museum lecture on *Economic Ethics of Judaism*, while students of the Judaic Studies Department at the Jagiellonian University participated in the workshop titled *How to tell stories in museums*. We organized the POLIN Meeting Point Summer School for the fifth time; forty students and university graduates from Poland, Israel, Germany and Ukraine took part in it. Polish-Israeli Youth Exchange (PIYE) took place for the 14th time, with thirty young people participating in workshops held in Warsaw and in Tel Aviv.

We expressed our eagerness to build and develop a community of museum employees in a program which we prepared for this particular occupational group. In 2019, during the conference titled *Meet, See, Do – LAB: Excellence in Museum Education* at the Historical Museum of Bosnia and Herzegovina, we ran a workshop titled *King*

Zdjęcie grupowe uczestników Szkoły Letniej POLIN Meeting Point 2019 przed budynkiem muzeum. W programie wzięli udział młodzi ludzie z Polski, Niemiec, Izraela oraz Ukrainy.

Group photo of the 2019 POLIN Meeting Point Summer School participants in front of the Museum building. Young people from Poland, Germany, Israel and Ukraine took part in the program.

Realizacja programu możliwa jest dzięki wsparciu **Fundacji Rodziny Nissenbaumów** i **Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce**.

Realization of the project was made possible thanks to the support of the **Nissenbaum Family Foundation** and the **Association of the Jewish Historical Institute**.

Uczestnicy Polsko-Izraelskiej Wymiany Młodzieży podczas sesji warsztatowej. Realizacja programu zarówno w Polsce, jak i w Izraelu pozwoliła uczestnikom lepiej poznać wzajemne perspektywy oraz dobre praktyki w obu krajach w zakresie projektów na rzecz dialogu polsko-żydowskiego.

Participants of the Polish-Israeli Youth Exchange during a workshop session. Program took place both in Poland and in Israel which helped the participants get acquainted with the perspectives on and approaches to the Polish-Jewish dialogue in the two countries.

Program był realizowany przez **Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN** oraz **Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce**, a finansowany dzięki wsparciu darczyńców – **Tomka Ulatowskiego** oraz **Ygala Ozechova**.

The program was realized by **POLIN Museum of the History of Polish Jews** and the **Association of the Jewish Historical Institute of Poland**, thanks to the financial support from the Museum donors – **Tomek Ulatowski** and **Ygal Ozechov**.

King Matt's Poland i dokonaliśmy ewaluacji działań edukacyjnych. W czasie dorocznej konferencji AEJM w Ferrarze opowiedzieliśmy o projektach antydyskryminacyjnych dla policji i nauczycieli.

Dla osób defaworyzowanych zorganizowaliśmy aż 260 warsztatów, w tym 60 zajęć dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. We współpracy z Fundacją Dom Kultury zorganizowaliśmy warsztaty na temat kultury żydowskiej i historii polskich Żydów dla osadzonych w aresztach śledczych Warszawa-Białołęka i Warszawa-Służewiec. Uczestniczyło w nich 60 osób. Współpraca z Fundacją Ocalenie zaowocowała spotkaniami dla uchodźców i migrantów na temat sceny muzycznej Muzeum POLIN i działaniami mającymi na celu eliminację barier dostępu uchodźców i migrantów do udziału w koncertach w ramach POLIN Music Festival.

Matt's Poland – family programs for children's exhibition. During the AEJM Museum Education Study Visit in Sarajevo we presented our temporary exhibition *In King Matt's Poland* along with the evaluation of our educational activities. During the annual AEJM conference in Ferrara, we talked about antidiscrimination projects for the police and for teachers.

We organized as many as 260 workshops for disadvantaged groups, including 60 classes for children and youth with disabilities. In cooperation with the Culture and Art House Foundation we organized workshops on Jewish culture and the history of Polish Jews at Białołęka and Służewiec detention centers; they were attended by sixty inmates. In cooperation with the Ocalenie Foundation, we held meetings for refugees and migrants dedicated to POLIN Music Scene and to possible activities aimed at providing access to refugees and migrants to attend the concerts staged as part of POLIN Music Festival.

AKCJA ŻONKILE

/ THE DAFFODILS CAMPAIGN

Żonkile to konsekwentnie rozwijająca się akcja upamiętniająca pierwsze miejskie powstanie w okupowanej Europie. Wydarzenie angażuje z roku na rok coraz więcej wolontariuszy indywidualnych i szkolnych w Warszawie, a także szkół, bibliotek i instytucji w całej Polsce.

W 2019 roku akcja *Żonkile* odbyła się już po raz siódmy. Blisko 2500 wolontariuszy muzeum rozdało na ulicach Warszawy 150 tys. papierowych żonkili – symboli pamięci o powstaniu w getcie warszawskim. W akcję włączyło się także 1200 szkół i bibliotek z całej Polski, dzięki czemu dotarliśmy z przekazem do niemal 100 tys. uczniów. O rocznicy powstania głośno było również w Internecie. Hashtag akcji: #ŁączyNasPamięć był tego dnia jednym z najpopularniejszych w polskiej sieci. W ramach przygotowań do akcji odbyły się dwa szkolenia dla nauczycieli z Warszawy, dwa webinaria dla nauczycieli i bibliotekarzy z całej Polski oraz spotkanie ze świadkiem dla wolontariuszy szkolnych. Przygotowaliśmy nowe materiały, które pomogły przeprowadzić nauczycielom działania edukacyjne w swoich placówkach, m.in. plakaty przedstawiające historię getta warszawskiego oraz powstania, a także materiały specjalne o Marku Edelmanie.

W ramach obchodów 76. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim odbył się również koncert *Łączy nas pamięć*, na którym wystąpili: Orkiestra Sinfonia Varsovia, Gabriel Chmura, Lauren Zhang oraz Radosław Soroka (więcej o koncercie w rozdziale Scena muzyczna). W muzeum zorganizowaliśmy również rozmowę o Marku Edelmanie pod hasłem „Żonkile Marka Edelmana”. O Edelmanie jako powstańcu, lekarzu i obrońcy praw człowieka rozmawiali: Paula Sawicka, Witold Bereś, Konstanty Gebert i Joanna Żuchowska.

The *Daffodils* campaign commemorates the Warsaw Ghetto Uprising. Each year more and more individual volunteers and schools in Warsaw and throughout Poland are engaged in the campaign. In 2019, the *Daffodils* campaign was organized for the seventh time. Nearly 2,500 POLIN Museum volunteers distributed 150,000 paper daffodils—symbols of the memory of the Ghetto Uprising—in the streets of Warsaw. 1,200 schools and libraries from all over Poland joined the campaign, allowing us to reach almost 100,000 pupils with our message. The campaign’s slogan: *#Remembering Together* proved to be one of the most popular hashtags in the Polish Internet on that day.”

Preparations for the campaign included two training sessions for teachers from Warsaw, two webinars for teachers and librarians from all over Poland and a meeting with a witness to history for school volunteers. We prepared new materials that helped teachers carry out educational activities in their institutions, including posters presenting the history of the Warsaw Ghetto and its Uprising, as well as special materials about Marek Edelman.

As part of the 76th anniversary of the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising, the *Remembering Together* concert took place; it featured performances by Sinfonia Varsovia orchestra, Gabriel Chmura, Lauren Zhang and Radosław Soroka (more on the concert in the POLIN Music Scene section). A meeting devoted to Marek Edelman under the title *The Daffodils of Marek Edelman* took place at the Museum. Paula Sawicka, Witold Bereś, Konstanty Gebert and Joanna Żuchowska recalled Edelman as an insurgent, a medical doctor and a fighter for human rights.

Wolontariuszki akcji *Żonkile*. Blisko 2500 wolontariuszy rozdawało papierowe żonkile - symbol pamięci na ulicach Warszawy.

Volunteers of the *Daffodils* campaign. Nearly 2,500 volunteers were handing out paper daffodils—the symbol of remembrance—in the streets of Warsaw.

Akcja społeczno-edukacyjna *Żonkile* odbyła się dzięki wsparciu **Miasta Stołecznego Warszawy** i **Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce**, **Sills Family Foundation** oraz **Jeronimo Martins Polska**.

The *Daffodils* campaign was supported by the **City of Warsaw**, **Association of the Jewish Historical Institute of Poland**, **Sills Family Foundation** and **Jeronimo Martins Polska**.

Akcja *Żonkile* i plenerowy koncert *Łączy nas pamięć w 75. rocznicę powstania w getcie warszawskim* zdobyły wyróżnienia w najważniejszym polskim konkursie muzealnym – Konkursie na Wydarzenie Muzealne Roku *Sybilla*.

The *Daffodils* campaign and the outdoor *Remembering Together* concert were granted honorary mentions at the Sybilla Museum Event of the Year, the most important Polish competitions for museums.

Uroczyste obchody 76. rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim.

Formal commemoration of the 75th anniversary of the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising.

W muzeum wierzymy, że przywracanie pamięci i dyskusje o historii przyczyniają się do kształtowania lepszej przyszłości. Dlatego działania edukacyjne są ważną częścią oferty programowej Muzeum POLIN.

At the Museum, we believe that restoring memory and discussing history contribute to shaping a better future. That is why education is a vital element of POLIN Museum's program.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA

/ CULTURAL ACTIVITIES

Program Muzeum POLIN wykracza daleko poza gromadzenie zabytków, wystawy i działalność edukacyjną. Co tydzień oferujemy naszym gościom kilka wydarzeń kulturalnych: spektakle, performanse, projekcje filmów, spotkania autorskie oraz koncerty (opisane szerzej w rozdziale Scena muzyczna). W pierwszym półroczu 2019 roku program kulturalny koncentrował się wokół wystawy czasowej *W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości*, a także wybranych wydarzeń rocznicowych – Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holocaustu oraz 76. rocznicy powstania w getcie warszawskim.

Ponadto kontynuowaliśmy rozpoczęte w poprzednich latach cykle spotkań – „Żydowskie ABC” oraz „Czytelnia POLIN”. Po raz trzeci otworzyliśmy Łąkę Leśmiana – letnią instalację plenerową, miejsce interesujących wydarzeń kulturalnych.

W ramach cyklu spotkań poświęconych podstawowym pojęciom z zakresu judaizmu i kultury żydowskiej Żydowskie ABC poruszaliśmy takie kwestie, jak: „Co to jest ścina płaczu?” (uczestnicy: rabinka Małgorzata Kordowicz, rabin Oriel Zartesky), „Czego nie wolno braciom Cohen?” (uczestnicy: Matan Shefi i Ilan Cohn) oraz „Czym są święta rolnicze w kulturze żydowskiej?” (uczestnicy: Monika Krajewska i Nili Amit).

Ideą cyklu „Czytelnia POLIN” jest dyskusja na temat ważnych, interesujących, niejednokrotnie kontrowersyjnych książek. Poruszamy w nim rozmaite tematy związane z historią i kulturą polskich Żydów, ale nie tylko. Forma literacka publikacji, o których mówimy, jest również zróżnicowana – od poezji, poprzez reportaż, do powieści. Często

POLIN Museum’s program goes far beyond exhibitions and educational activity. Each week several cultural events are held here: theatre plays, performances, film screenings, book launches and concerts (discussed in more detail in the POLIN Music Scene section). In the first half of 2019, the POLIN cultural offer was focused on the temporary exhibition *In King Matt’s Poland. 100th Anniversary of Regaining Independence*, as well as the selected anniversary events—the International Holocaust Remembrance Day and the 76th anniversary of the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising.

Aside from the above, we continued the series launched in the previous years: the *Jewish ABC* and *POLIN Reading Room*. We organized the third edition of *Leśmian’s Meadow*, an outdoor summer installation where numerous interesting cultural events were held.

Within the *Jewish ABC* series dedicated to the basic ideas of Judaism and Jewish culture we debated issues such as: “What is the Wailing Wall?” (with the participation of Rabbi Małgorzata Kordowicz and Rabbi Oriel Zartesky), “What brothers Coen are not allowed to do?” (with the participation of Matan Shefi and Ilan Cohn) and “What is the meaning of agricultural holidays in Jewish culture?” (with the participation of Monika Krajewska and Nili Amit).

The idea behind *POLIN Reading Room* is a discussion on vital, interesting and often controversial books. Within the series, we touch upon various topics concerning the history and culture of Polish Jews, and more. The literary form of books that we discuss varies, too—from poetry, through reportage, to novels. Very often a book serves

Łąka Leśmiana już po raz trzeci rozkwitła w sąsiedztwie muzeum. Wakacyjną rekreację na świeżym powietrzu umiliły nam spotkania z aktorami warszawskich teatrów, wieczorne projekcje filmowe, cykl spacerów tematycznych oraz zajęcia jogi. Można było również poczytać, podyskutować o literaturze, poznać tradycję i kulturę żydowską.

Third edition of Leśmian's Meadow was held at the square adjacent to the Museum. Summer outdoor recreation included meetings with actors of Warsaw theaters, outdoor cinema, thematic walks and yoga classes. Our guests could also read and discuss literature, as well as get acquainted with Jewish culture and tradition.

Łąka Leśmiana odbyła się dzięki wsparciu w ramach Funduszu Rozwoju Muzeum POLIN powołanego przez **Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce**.

Leśmian's Meadow was realized with the support of the Museum Development Fund created by the **Association of the Jewish Historical Institute of Poland**.

książka jest jedynie punktem wyjścia do rozmowy na szersze, uniwersalne tematy historyczne, literackie, artystyczne czy naukowe.

W 2019 roku zorganizowaliśmy 24 spotkania literackie. Naszymi gośćmi byli zarówno autorzy z zagranicy – Assaf Gavron czy Ari Folman, jak i z Polski – m.in. Józef Hen, Weronika Kostyrko, Natalia Budzyńska, Marcin Wodziński, Andrzej Nowak i Patrycja Dołowy. Premiery książek były także okazją do spotkań z Haliną Birenbaum i ks. Adamem Bonieckim. Dyskutowaliśmy o antologiach polskich przekładów literatury jidysz, zastanawialiśmy się, czy dzieci czytają książki w czasach Facebooka, blogów i telewizji, a także zorganizowaliśmy inaugurację serii wydawniczej „Żydzi. Polska. Autobiografia”, będącej efektem współpracy Katedry Judaistyki im. T. Taubego Uniwersytetu Wrocławskiego, Muzeum POLIN i Wydawnictwa PWN. Latem miłośników książek zaprosiliśmy na Łąkę Leśmiana, gdzie odbył się cykl rozmów poświęconych wątkom żydowskim w literaturze. Gośćmi łąkowego klubu czytelniczego byli Janusz Palikot, Ula Rybicka i Marcin Wilk.

W ramach trzeciej edycji plenerowej instalacji i letniego programu Muzeum POLIN Łąka Leśmiana zorganizowaliśmy m.in. Stół Leśmiana – wymianę książek, poetyckie gry i zabawy dla dorosłych i dzieci, a także odczyt wierszy autora. Na Łące gościł także Klub Komedii, prezentując improwizowany teatr inspirowany twórczością poety. Przez całe wakacje na Łące odbywały się również: kino plenerowe, spacer tematyczny oraz cotygodniowe zajęcia ruchowe dla seniorów, i joga na trawie.

Miłośnicy zajęć ruchowych mieli do nich okazję nie tylko latem – przez cały rok w muzeum odbywały się cotygodniowe warsztaty taneczne *Gaga People* prowadzone przez Adi Weinberg-Prejną.

W 2019 roku odbyły się także kolejne pokazy spektaklu *Dawid jedzie do Izraela* w reżyserii Jędrzeja Piaskowskiego. Spektakl został zrealizowany w 2018 roku w ramach programu towarzyszącego wystawie *Obcy w domu. Wołół Marca '68* przez Muzeum POLIN i TR Warszawa.

as a mere point of departure for conversations on broader, more universal historical, literary, artistic and scholarly topics.

In 2019, we organized twenty-four such meetings. We hosted guests from abroad (e.g. Assaf Gavron or Ari Folman) as well as from Poland (e.g. Józef Hen, Weronika Kostyrko, Natalia Budzyńska, Marcin Wodziński, Andrzej Nowak and Patrycja Dołowy). Book launches offered an opportunity to meet Helena Birenbaum or Rev. Adam Boniecki. We discussed Polish translations of Yiddish literature, we wondered if children who are growing up in the era of Facebook, blogs and TV still read books. We also launched a publishing series titled *Jews. Poland. Autobiography* which is the fruit of cooperation between T. Taube Faculty of Judaic Studies at Wrocław University, POLIN Museum and PWN publishing house. In the summer, we invited book lovers to *Leśmian's Meadow* where a series of talks devoted to Jewish threads in literature took place. Among the guests of our book club on the Meadow were Janusz Palikot, Ula Rybicka and Marcin Wilk.

During the 3rd edition of *Leśmian's Meadow*, an outdoor installation organized as part of POLIN Museum's summer program, we held, among other events, the "Leśmian's table"—a book exchange, poetry games for children and adults, and readings of the poet's work. Throughout the summer holidays, the Meadow hosted the Comedy Club which staged improvised theatrical performances inspired by Leśmian's poetry. The Meadow also boasted an outdoor cinema, thematic walks and weekly sport activities for seniors as well as yoga on the grass.

Amateurs of physical activities could also join our weekly dance class called *Gaga People* organized at the Museum throughout the year under instruction of Adi Weinberg-Prejna.

In 2019, POLIN Museum staged extra performances of the play titled *David Goes to Israel*, directed by Jędrzej Piaskowski. The performance was produced in 2018 by POLIN Museum and TR Warsaw theatre as part of the program *Estranged. March '68 and Its Aftermath*.

Laboratorium Praktyk Muzealnych to interdyscyplinarny projekt mający na celu poszukiwanie nowych form interpretacji historii. To także poszukiwanie kolektywnych form wypowiedzi i budowanie społeczności wokół muzeum. W 2019 roku Laboratorium kontynuowało rozwój społecznego Chóru POLIN, działającego przy muzeum od 2014 roku. Chór w swojej twórczości łączy muzykę, performans i pracę z przestrzenią. W ostatnim roku Chór, we współpracy z Narodową Galerią Sztuki Zachęta, przygotował ścieżkę dźwiękową do dyptyku *Bunt Głuchych* – projektu artystki Bogny Burskiej, obejmującego eksperymentalny film i spektakl. Chór zrealizował również, wraz z Biennale Warszawa, performans muzyczny *Przejmując scenę. Polifoniczny manifest dla przyszłości* w reżyserii Zorki Wollny. W 2019 roku odbyły się również dwie edycje prowadzonego przez Laboratorium *Muzealnego think tanku*, nieformalnej sieci pracowników i pracowniczek muzeów, organizacji wspierających rozwój muzealnictwa oraz praktyków i praktyczek kultury współpracujących z muzeami. Tegoroczne spotkania poświęcone były tematom: *Rola sztuki współczesnej w muzeach* oraz *Dziecko w muzeum*. Laboratorium było także współorganizatorem międzynarodowej konferencji *We Are Museums* poświęconej aktywizmowi muzealnemu. Owocem prac Laboratorium i Kolektywu Klimatycznego był manifest *Muzea dla klimatu* zachęcający placówki muzealne do szerzenia świadomości ekologicznej i wprowadzania w instytucjach przyjaznych środowisku zmian.

Museum Practices Lab is an interdisciplinary project aimed at seeking new forms of interpreting history. It also strives for collective forms of expression and building a community around the Museum. In 2019, the Lab continued the work of the POLIN community choir, founded in 2014. The POLIN choir combines music, performance and work with space. Last year, together with the Zachęta National Art Gallery, it developed a musical score for the diptych titled *Rebellion of the Deaf*, a project by artist Bogna Burska which comprises an experimental movie and a performance. Together with Biennale Warsaw, the choir prepared a musical performance titled *Taking Over the Stage. A Polyphonic Manifesto for the Future* directed by Zorka Wollny. In 2019, two editions of the Museum Think-Tank, an informal network of museum employees run by the Lab, took place. The Museum Think-Tank supports both the development of museums and the practitioners of culture who are associated with museums. This year's editions were devoted to the topics: *The Role of Contemporary Art in Museums*, and *A Child in Museum*. The Lab also co-organized the *We Are Museums* international conference dedicated to museum activism. A manifesto titled *Museums for the climate* is a fruit of joint work by the Lab and the Climate Collective; it encourages museums to spread ecological awareness and to introduce natural environment-friendly changes.

Jeden z najbardziej twórczych i oryginalnych pianistów – Marcin Masecki – wykonuje *Nocturn cis-moll* Fryderyka Chopina. W ten sposób upamiętniliśmy 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej i ostatni koncert na żywo w Polskim Radiu, który odbył się 23 września 1939 roku.

Marcin Masecki, one of the most creative and original pianists, performed *Nocturne in C-sharp minor* by F. Chopin to commemorate the 80th anniversary of the outbreak of WW2 and the last live Polish Radio broadcast which took place on 23 September 1939.

Cotygodniowe zajęcia ruchowe GAGA cieszyły się wielką popularnością. Warsztaty taneczne prowadziła certyfikowana nauczycielka tej metody, Adi Weinberg-Prejna.

Weekly GAGA classes were extremely popular. Dance workshop was run by Adi Wajnberg-Prejna, a certified GAGA method instructor.

Sztuka *Dawid jedzie do Izraela* w reż. Jędrzeja Piaskowskiego zdobyła bardzo przychylne recenzje i weszła na stałe do repertuaru teatru TR Warszawa.

The play titled *David Goes to Israel* directed by Jędrzej Piaskowski garnered enthusiastic reviews and entered the repertoire of TR Warszawa theatre.

SCENA MUZYCZNA

/ POLIN MUSIC SCENE

Czym jest muzyka żydowska? Jakie historie zapisane są między dźwiękami utworów żydowskich kompozytorów? W jaki sposób historia polskich Żydów może inspirować współczesnych artystów?

What is Jewish music? What stories are written between the sounds of Jewish composers' pieces? How can the history of Polish Jews inspire contemporary artists?

Na scenie muzycznej Muzeum POLIN szukać odpowiedzi na te pytania pomagali nam w tym roku m.in. Gidon Kremer i Kremerata Baltica, JACK Quartet, Lara St. John, Orkiestra Sinfonia Varsovia i John Zorn.

W ramach POLIN Music Festival przez 3 lutowe wieczory prezentowaliśmy muzykę żydowskich kompozytorów w najlepszych wykonaniach. Jednocześnie zasygnalizowaliśmy tematy, którymi zajmowaliśmy się na scenie muzycznej przez cały rok. Podczas ubiegłorocznej edycji festiwalu rozpoczął się cykl Wajnberg@100 – muzyczny hołd dla Mieczysława Wajnbęrga, w 100. rocznicę urodzin tego wybitnego kompozytora. Jego muzykę na festiwalu wykonali Linus Roth i Orkiestra Sinfonia Varsovia pod batutą Marzeny Diakun. Swoją premierę miał muzyczny poemat *Wajnberg. Epitafium* w reżyserii Natalii Babińskiej, z Tomaszem Raffem w roli głównej. Na nasze zaproszenie specjalny program na festiwal przygotował John Zorn: kwartety smyczkowe tego wybitnego artysty wykonał – po raz pierwszy w Polsce – znakomity nowojorski JACK

Last year, a good number of outstanding musicians helped us seek answers to these questions at the POLIN Music Scene: Gidon Kremer and Kremerata Baltica, JACK Quartet, Lara St. John, Sinfonia Varsovia Orchestra and John Zorn.

POLIN Music Festival launched the *Wajnberg@100* series—a musical tribute to Mieczysław Wajnberg paid on the outstanding composer's centenary. During the Festival, Wajnberg's music was performed by Linus Roth and the Sinfonia Varsovia Orchestra under the baton of Marzena Diakun. A musical poem titled *Wajnberg. The Epitaph* directed by Natalia Babińska, with Tomasz Raff in the leading role, premiered at the Festival. In December, on the occasion of the composer's 100th birthday, we organized a three-day *Wajnberg's Birthday* at POLIN Museum. For the *Wajnberg@100* series finale, Gidon Kremer and the Kremerata Baltica Orchestra performed for the first time in Poland with the *Chronicle of Current Events* project. We invited John Zorn to prepare a special program for

Drugiego dnia POLIN Music Festivalu zaprezentowaliśmy kwartety smyczkowe Johna Zorna – mniej znane oblicze wyróżnionego grantem geniuszy kompozytora. John Zorn osobiście ułożył program tego koncertu i wskazał zespół, który najlepiej zrealizuje jego artystyczny zamysł – JACK Quartet.

The second day of POLIN Music Festival featured John Zorn's string quartets—the less well-known chapter of the genius composer's oeuvre. Zorn developed the concert's program himself and chose JACK Quartet as an ensemble best suited to realize his artistic ideas.

2 czerwca miała premierę bajka muzyczna *Król Maciuś I*. Utwór na orkiestrę i chór dziecięcy na zamówienie muzeum skomponował Jerzy Rogiewicz, a słowa napisał Grzegorz Uzdański. Inspiracją dla autorów była książka Janusza Korczaka *król Maciuś I* oraz wystawa *W Polsce Króla Maciusia*. Powstanie utworu było możliwe dzięki wsparciu z Programu MKiDN „Zamówienia kompozytorskie”.

The musical fable titled *King Matt the First* premiered on 2 June. The piece for an orchestra and a children's choir was commissioned by the Museum. Jerzy Rogiewicz composed the music and Grzegorz Uzdański wrote the lyrics for this piece inspired by the eponymous Janusz Korczak's novel and by *In King Matt's Poland* exhibition. Composition of this piece was supported by the Minister of Culture and National Heritage program "Composers' Commissions".

Quartet. Podczas festiwalu swoją premierę miały też m.in. II Symfonia POLIN Sturdivanta Adamsa, utwór inspirowany wystawą stałą naszego muzeum oraz kompozycja *Dom jest gdzie indziej* zamówiona przez nas u młodego kompozytora Mateusza Śmigasiewicza w ramach projektu *Musical Postcards*.

Podczas dorocznego koncertu *Łączy nas pamięć* upamiętniającego wybuch powstania w getcie warszawskim nawiązaliśmy do występu, jaki miał miejsce w getcie w roku 1942. Wtedy do Żydowskiej Orkiestry Symfonicznej dołączyła 13-letnia pianistka Josima Feldschuh. Artystka, mimo młodego wieku, była nie tylko zdolną instrumentalistką, ale także kompozytorką. Choć dziewczynka zmarła na gruźlicę w 1943 roku, jej muzyka ocalała i dziś zajmuje szczególne miejsce w programie muzycznym Muzeum POLIN. Solistką podczas koncertu była 16-letnia Lauren Zhang, a Orkiestrę Sinfonia Varsovia poprowadził Gabriel Chmura. Koncert retransmitowano na antenach Drugiego Programu Polskiego Radia oraz izraelskiego radia KANN Kol Hamusica.

Kompozytor Jerzy Rogiewicz oraz poeta Grzegorz Uzdąński, w oparciu o książkę Janusza Korczaka i wystawę czasową *W Polsce Króla Maciusia* przygotowali bajkę muzyczną *Król Maciuś I* na orkiestrę i chór dziecięcy. Premiera utworu odbyła się w ramach Dnia Dziecka w Muzeum POLIN a prawykonania dzieła dokonali uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Oskara Kolberga w War-

the POLIN Music Festival: string quartets by the Maestro himself were performed—for the first time in Poland—by the excellent New York-based JACK Quartet. Other premieres at the Festival included Sturdivant Adams' *POLIN Symphony No. 2*, a piece inspired by the Museum's core exhibition, and a piece titled *Home Is Elsewhere* commissioned by us from young composer Mateusz Śmigasiewicz as part of the *Musical Postcards* project.

During the annual *Remembering Together* concert which commemorates the outbreak of the Warsaw Ghetto Uprising, we referred to the performance that took place in the ghetto in 1942. Back then, Josima Feldschuh, a 13-year-old pianist joined the Jewish Symphony Orchestra. Despite her young age, the girl was not only a talented instrumentalist but also a composer. Josima died of tuberculosis in 1943, but her music survived and today occupies a special place in the POLIN Museum's music program. The soloist during the concert was 16-year-old Lauren Zhang, and the Sinfonia Varsovia Orchestra was conducted by Gabriel Chmura. The fact that the concert was broadcast live on the KANN Kol Hamusica Israeli public radio station was indeed an honor for us.

Based on Janusz Korczak's novel and the temporary exhibition *In King Matt's Poland*, composer Jerzy Rogiewicz and poet Grzegorz Uzdąński produced a musical fable titled *King Matt the First* for orchestra and children's choir. The piece premiered on the International Children's

Wydarzenia muzyczne w muzeum odbyły się dzięki wsparciu **anonimowego darczyńcy** i firmy **Multimedia**. Mecenasem cyklu Wajnberg@100 była **Jankilevitch Foundation**. Współorganizatorem projektu było **Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce**. Scenę wsparła także **Ambasada Stanów Zjednoczonych w Warszawie, Association La Chanterelle Founder Michael Guttman i Program MKiDN „Zamówienia kompozytorskie”**.

POLIN Music Scene program was realized thanks to the support of an anonymous donor and the **Multimedia** company. **Jankilevitch Foundation** was a patron of the Wajnberg@100 series. The project was co-organized by the **Association of the Jewish Historical Institute of Poland**. POLIN Music Scene was also supported by the **Embassy of the United States in Warsaw, Association La Chanterelle Founder Michael Gutman**, and the **Minister of Culture and National Heritage** through the **“Composers' commissions”** run by the Ministry.

szawie. Wyjątkowe animacje do muzyki przygotowała cenniona na całym świecie ilustratorka Iwona Chmielewska. Na scenie Muzeum POLIN po raz pierwszy w Europie zabrzmiały dzieła nagrodzone w ostatniej edycji konkursu Azrieli Music Prizes. Ustanowione przez kanadyjską Fundację Azrieli nagrody mają na celu promowanie wybitnych kompozycji czerpiących inspiracje z tradycji i kultury żydowskiej. W Muzeum POLIN słuchaliśmy *Nigunim* Avnera Dormana oraz *En el oscuro es todo uno* Kelly-Marie Murphy. Orkiestrę Sinfonia Varsovia poprowadził Yoav Talmi. Zespołowi towarzyszyli znakomici soliści: duet COULOIR (wiolonczelista Ariel Barnes i harfistka Heidi Krutzen), skrzypaczka Lara St. John i sopranistka Sharon Azrieli.

W grudniu, z okazji 100. urodzin kompozytora zorganizowaliśmy w Muzeum POLIN trzydniowe Urodziny Wajnbęga. Na naszej scenie muzykę jubilatę prezentowali Ania Karpowicz, Marek Bracha, Hashtag Strings, Mark Glanville i Marc Verter a na finał, po raz pierwszy w Polsce z projektem *Kronika wydarzeń bieżących* wystąpili Gidon Kremer i Orkiestra Kremerata Baltica.

Scena muzyczna POLIN jest doceniana nie tylko przez widzów i słuchaczy. W 2019 roku muzeum zdobyło szereg nagród i wyróżnień za wydarzenia muzyczne, w tym: 2. miejsce w rankingu najważniejszych wydarzeń roku 2019 tygodnika „Polityka” w kategorii muzyka poważna dla cyklu Wajnbęga@100 oraz wyróżnienia dla koncertu *Łączy nas pamięć* w 2018 roku: w konkursie Sybilla oraz „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzba”.

Day at POLIN Museum, performed by the pupils of the Oskar Kolberg Stage One State Music School in Warsaw. The unique animations that accompanied the music were created by world-renowned illustrator Iwona Chmielewska.

Musical pieces recognized at the latest edition of the Azrieli Music Prizes could be heard for the first time in Europe at POLIN Museum. Funded by the Canadian Azrieli Foundation, the awards aim at promoting exceptional musical pieces inspired by Jewish tradition and culture. We listened to *Nigunim* by Avner Dorman and *En el oscuro es todo uno* by Kelly-Marie Murphy. The Sinfonia Varsovia Orchestra was conducted by Yoav Talmi, and accompanied by distinguished soloists: the COULOIR duet (cellist Ariel Barnes and harpist Heidi Krutzen), violinist Lara St. John and soprano Sharon Azrieli.

In December, on the occasion of Mieczysław Wajnbęga's centenary, we organized his three-day birthday celebration at POLIN Museum. The Polish-Jewish composer's music was performed by Ania Karpowicz, Marek Bracha, Hashtag Strings, Mark Glanville and Marc Verter. For the event's finale, Gidon Kremer and his Kremerata Baltica Orchestra performed—for the first time in Poland—with a project titled *Chronicle of Current Events*.

POLIN Music Scene is appreciated not only by our visitors and listeners. In 2019, POLIN Museum was granted a number of prizes and honorable mentions for its music events, including second place in the ranking of the most important events of 2019 in the classical music category for the Wajnbęga@100 series, as well as honorable mentions for the 2018 *Remembering Together* concert—one at the Sybilla competition, and the “Wierzba” award at the Mazovian Museum Events competition.

Na finał cyklu Wajnbęrg@100 na naszej scenie wystąpił najważniejszy ambasador twórczości polsko-żydowskiego kompozytora – Gidon Kremer. Wybitny łotewski skrzypek i dyrygent zaprezentował polską premierę *Kronika wydarzeń bieżących*. Muzykę Wajnbęrga towarzyszyła projekcja wideo, a z Kremerem wystąpili: orkiestra Kremerata Baltica oraz soliści: Eszter Zemlenyi (sopran) oraz Georgijs Osokins (fortepian).

Wajnbęrg@100 series concluded with the Polish premiere of *Chronicle of Current Events* performed by Gidon Kremer, the eminent Latvian violinist, conductor and leading ambassador of Polish-Jewish composer's oeuvre. Wajnbęrg's music was accompanied by a video performance; Kremer was accompanied by the Kremerata Baltica orchestra and the soloists: Eszter Zemlenyi (soprano) and Georgijs Osokins (grand piano).

Pianista Ohad Ben-Ari po raz pierwszy zawiązał do muzeum. Na naszej scenie zaprezentował koncert muzyki kameralnej żydowskich kompozytorów, a na scenie towarzyszyli mu Jing Zhao i Michael Guttman. Podczas koncertu artysta sięgnął także po wyjątkową partyturę: kompozycje Josimy Feldschuh – nastoletniej pianistki, która w warszawskim getcie występowała jako solistka z artystami Żydowskiej Orkiestry Symfonicznej.

Pianist Ohad Ben-Ari performed at POLIN Museum for the first time. Accompanied by Jing Zhao and Michael Guttman, he gave a concert of chamber music by Jewish composers. The artist also performed a unique piece composed by Josima Feldschuh, a teenage pianist and a soloist of the Jewish Symphony Orchestra in the Warsaw Ghetto.

Owacją został przyjęty występ Lary St. John, która podczas koncertu The Azrieli Music Prizes wykonała utwór Avnera Dormana.

Lara St. John's rendition of Avner Dorman's piece ended with a standing ovation during the Azrieli Music Prizes concert.

**Muzeum jest miejscem
przyjaznym dla rodzin z dziećmi**

**POLIN Museum
is a family-friendly place**

Animatorzy przebrani w królewskie szaty pomagali dzieciom odkryć wszystkie interaktywne gry i zabawy na wystawie czasowej *W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości*.

Educators dressed in regal attire helped children discover all the interactive games at the temporary exhibition titled *In King Matt's Poland. 100th Anniversary of Regaining Independence*.

DO MUZEUM Z DZIEĆMI

/ CHILDREN AT THE MUSEUM

W 2019 roku kontynuowaliśmy działalność przestrzeni edukacyjnej *U króla Maciusia*. To miejsce, które pozwala dzieciom w wieku 0–10 lat poznać historię i kulturę polskich Żydów. Wszystkie działania *U króla Maciusia* łączyły naukę z kreatywną zabawą i odbywały się w prawdziwie rodzinnej atmosferze. W 2019 roku przestrzeń odwiedziło ponad 24 tys. osób.

Program dla rodzin obejmował m.in. warsztaty rodzinne, cykl spotkań dla rodziców z dziećmi 0–3 lat, urodziny, warsztaty dla dzieci z niepełnosprawnościami, spacer rodzinny po wystawie stałej oraz organizację wydarzeń specjalnych, w tym rodzinnego pikniku z okazji Dnia Dziecka.

Na szczególną uwagę zasługuje również program towarzyszący wystawie *W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości* warsztaty rodzinne, animacje na wystawie (AniMaćki), wydarzenia artystyczne i teatralne, spotkania dla rodziców wokół myśli pedagogicznej Janusza Korczaka oraz otwarte wydarzenia specjalne, takie jak Rodzinny Bal Purimowy. Na balu, w którym uczestniczyło prawie 300 osób, bawiliśmy się i tańczyliśmy przy żywej muzyce, której tradycje sięgają przedwojennej, wielokulturowej Polski. Wspólnie uczyliśmy się też tradycyjnych wiejskich tańców i zabaw oraz próbowaliśmy purimowych przysmaków. Z kolei w pikniku rodzinnym *W Maciusiowym Królestwie* z okazji Dnia Dziecka uczestniczyło aż 3000 osób! Na wielkim turnieju dzieci rozwiązywały zagadki na wystawie, pokonywały labirynty, majsterkowały, szyły i malowały. Nie zabrakło pysznych i zdrowych przekąsek. Całość zwieńczył koncert, na którym wystąpili uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej im. Oskara Kolberga w Warszawie. *U króla Maciusia* prowadziliśmy także zaję-

POLIN Museum is a family-friendly place. In 2019, we continued our activities in the *King Matt's* family education area—a colorful space where children aged 0–10 can learn about the history and culture of Polish Jews. All activities in the *King Matt's* space combine learning with creative fun and take place in a cozy atmosphere. In 2019, the area was visited by over 24,000 people. The program for families included family workshops, a series of meetings for parents with children aged 0–3, birthdays, workshops for children with disabilities as well as family tours of the core exhibition.

Program for families comprised, among others, family workshops, a series of events for parents with children aged 0–3, workshops for children with disabilities, family tours of the core exhibition and special events, including a family picnic held on the International Children's Day.

The program accompanying the temporary exhibition *In King Matt's Poland. 100th Anniversary of Regaining Independence* is worth particular attention—family workshops, animations at the exhibition space (AniMattions), artistic and theatrical events, meetings for parents dedicated to Janusz Korczak's pedagogical thought and special events open to the public, such as the Family Purim Ball. The Ball was attended by nearly 300 people who danced to live music dating back to pre-war, multicultural Poland. Together, we learnt steps of traditional folk dances and tasted Purim delicacies. Meanwhile, *In Matt's Kingdom* family picnic organized on the occasion of the International Children's Day was attended by as many as 3,000 people! Children solved riddles at the temporary exhibition, played in a labyrinth, engaged in DIY, tried their hands

cia dla grup dzieci w wieku 3–6 lat z przedszkoli. W 2019 roku zrealizowaliśmy 288 takich warsztatów, w których wzięło udział 500 osób.

Dużym zainteresowaniem dzieci i rodziców cieszyła się także Noc Muzeów w POLIN. Wśród licznych atrakcji znalazły się m.in. warsztaty dla rodzin z dziećmi, spacer z pracownikami Muzeum POLIN po niedostępnych na co dzień miejscach oraz gra przygotowana dla osób oczekujących w kolejce do wejścia. Wizualizacje inspirowane wystawą *W Polsce króla Maciusia. 100-lecie odzyskania niepodległości* przygotował Sylwester Łuczak. Program Nocy Muzeów w tym roku po raz pierwszy zawierał ofertę skierowaną do społeczności ukraińskiej mieszkającej w Warszawie.

Dzieci pod okiem edukatorki Muzeum POLIN odkrywały tajemnice Galerii Las.

Accompanied by one of POLIN Museum educators, children discovered the secrets of the Forest Gallery.

at sowing and painting. Yummy and healthy snacks were abound. The event was wrapped up with a concert performed by pupils of Oskar Kolberg State Music School in Warsaw. At King Matt's family education area we have organized classes for preschool children aged 3-6. In 2019, we offered 288 such workshops which were attended by 500 participants..

Events organized during the Night of Museums were also very popular among children and parents. They included workshop for families with children, tours during which POLIN Museum staff showed our visitors parts of the Museum building that are normally inaccessible to the public, or a game prepared for the people queuing in front of the entrance. Visuals inspired by the exhibition *In King Matt's Poland. 100th Anniversary of Regaining Independence* were produced by Sylwester Łuczak. For the first time ever, last year's program of the Night of Museums included an offer addressed to the Ukrainian community in Warsaw.

Z okazji Dnia Dziecka zaprosiliśmy dzieci wraz z opiekunami do maciusiowego królestwa na wielki turniej z nagrodami. Jednym z zadań było pokonanie labiryntu, który stanął na zielonym skwerze przed muzeum.

On the occasion of International Children's Day we invited children with guardians to King Matt's kingdom for a great tournament with prizes. One of the tasks involved a labyrinth assembled at the green square in front of the Museum.

W roku 2019 działalność programowa w Miejscu Edukacji Rodzinnej *U króla Maciusia* była realizowana dzięki wsparciu **Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce** oraz **Fundacji Rodziny Parasol** i firmy **Boeing**.

In 2019 King Matt's Family Education Area programs were supported by the **Association of the Jewish Historical Institute of Poland**, the **Parasol Family Foundation Trust** and by **Boeing**.

Warsztaty plecenia chałek podczas drugiej edycji TISZ Festiwalu odbyły się w przestrzeni holu głównego.

During the TISH Festival's second edition, the challah making workshop was held in the Museum's main hall area.

ŻYDOWSKOŚĆ OD KUCHNI

/ IN THE JEWISH KITCHEN AND BEYOND

Kulturę polskich Żydów można smakować całkiem dosłownie – w kuchni żydowskiej zapisane są bowiem: historia przenikających się kultur, tradycja i zasady religijne. Muzeum POLIN dzieli się tymi smakami oraz objaśnia je w sali warsztatów kulinarnych w Menorze Info i podczas wydarzeń poświęconych kuchni żydowskiej.

Menora Info to centrum informacji o żydowskiej Warszawie prowadzone przez Muzeum POLIN przy placu Grzybowski. Działa tu sala spotkań udostępniana organizacjom, które zajmują się ochroną dziedzictwa żydowskiego oraz przeciwdziałaniem rasizmowi i ksenofobii. Organizujemy tu także warsztaty kulinarne, podczas których znakomici szefowie kuchni zdradzają sekrety smaku potraw żydowskich. Pod tym samym adresem mieści się również kawiarnia Charlotte Menora. Jest to kawiarnia, w której menu znajdują się żydowskie przekąski.

„Tisz” – oznacza w jidysz „stół”, a w chasydzkiej tradycji mianem tym określa się także radosny czas spędzany na jedzeniu, piciu, śpiewaniu i rozmowach przy wspólnym stole. Tak właśnie było podczas drugiej edycji TISH Festiwalu Żydowskiego Jedzenia. W ciągu pięciu festiwalowych dni uczestnicy brali udział w spacerach kulinarnych po Warszawie, wyjątkowym szabatowym brunchu, szabatowej kolacji z Leah Koenig oraz zabawie tanecznej w Barze Targowym w Hali Mirowskiej. Wspólnie eksperymentowali w kuchni, pletli chałki, uczestniczyli w warsztatach ceramicznych, sesjach gotowania na żywo, degustacjach i pokazach filmowych.

Przez bajgle i hummus: kuchnia żydowskiej Warszawy to cykliczne wydarzenie organizowane w Muzeum POLIN – połączenie spaceru i poczęstunku. Uczestnicy spaceru

The culture of Polish Jews can be literally tasted—the history of entwined cultures, traditions and religious rites is ingrained in the Jewish cuisine. POLIN Museum shares these tastes with its visitors and discusses them during culinary workshops dedicated to Jewish food held at Menora InfoPoint.

Menora InfoPoint is an information center on Jewish Warsaw run by POLIN Museum on Grzybowski Square. We rent the InfoPoint's conference room to institutions that work towards preservation of Jewish heritage and that oppose racism and xenophobia. We organize culinary workshops there during which renowned chefs reveal the secrets of Jewish cuisine. Charlotte Menora bistro offering Jewish snacks is located at the same address.

„Tish” means table in Yiddish. In the Hasidic tradition, the term also refers to a joyous time spent eating, drinking, singing and talking while sitting at a family table. That is exactly what the TISH Jewish Food Festival is all about. During the five festival days, our guests took part in culinary walks around Warsaw, participated in a unique Shabbat brunch, a Shabbat dinner with Leah Koenig as well as a dance party held at the Targowy Bar in Hala Mirowska. Together, they experimented in the kitchen, made challahs, participated in ceramics workshop, live cooking sessions, food tasting sessions and film screenings.

Bagels and Hummus: Cuisine of Jewish Warsaw is a series of events organized by POLIN Museum—a combination of urban walks and food tasting. Participants of the walk check out all the places that serve Jewish food in Warsaw—both Ashkenazi and Israeli cuisine. During the walk, we talk about the *kashrut* and about the delicacies that

Na zakończenie TISZ Festiwalu zaprosiliśmy publiczność na uroczyste podsumowanie i wyjątkowy eksperyment kulinarny, przygotowany przez Meczyje, nieformalną grupę kucharzek eksplorującą wspólne polskie i żydowskie korzenie kulinarne.

For the TISH Festival's finale, we invited our audience to a unique culinary experiment prepared by Meczyje, an informal group of female chefs who explore the joint Polish-Jewish culinary roots.

sprawdzają, gdzie w Warszawie można spróbować kuchni żydowskiej – aszkenazyjskiej i izraelskiej. Podczas spotkań rozmawiamy o koszerności oraz przysmakach, które polubili warszawiacy. Spacer jest okazją do skosztowania żydowskich potraw i przekonania się, jak przyrządzają je współcześni szefowie kuchni. W ośmioosobowej grupie prowadzonej przez przewodniczkę muzeum odwiedzamy różne miejsca, poznajemy żydowską historię Warszawy i rozmawiamy o tradycyjnych smakach i zapachach, które można dziś odnaleźć w mieście.

W wybrane żydowskie święta organizujemy również kulinarne spacery po wystawie stałej dla dorosłych i dla dzieci.

the residents of Warsaw grew to love. The walk provides an opportunity to taste Jewish dishes and to find out how they are prepared by chefs today. 8-people strong groups led by one of the Museum guides visit different places, learn about Jewish history of Warsaw and talk about traditional tastes and smells that are still to be found around the city.

On selected Jewish holidays we organize culinary tours of the core exhibition for both adults and children.

Festiwal Żydowskiego Jedzenia TISZ odbył się w 2019 roku dzięki wsparciu **Organ Family, Roselyne Chroman Swig i Jeronimo Martins Polska.**

TISH Festival was co-organized by the **Association of the Jewish Historical Institute of Poland,** and was supported by the **Organ Family, Roselyne Chroman Swig and Jeronimo Martins Polska.**

1,5 miliona – w 2019 roku rekordowa liczba internautów odwiedziła nasze portale Wirtualny Shtetl (sztetl.org.pl) i Polscy Sprawiedliwi (sprawiedliwi.org.pl).

1.5 million – in 2019 a record-breaking number of users visited our online portals: Virtual Shtetl (sztetl.org.pl/en) and Polish Righteous (sprawiedliwi.org.pl/en).

MUZEUM ONLINE

/ ON-LINE MUSEUM

Portal Wirtualny Shtetl został wyróżniony w prestiżowym konkursie na wydarzenie muzealne roku Sybilla organizowanym przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków. Jurorzy docenili zarówno sposób prezentowania wiadomości na portalu, jak i jakość i rzetelność udostępnianych przez nas opracowań, ikonografii i baz danych. Portal otrzymał również wyróżnienie w Berlinie podczas konkursu Comenius EduMedia Award organizowanego przez niemieckie Towarzystwo Edukacji, Informacji i Mediów (Gesellschaft für Pädagogik, Information und Medien e.V.).

Kontynuowaliśmy rozwój zasobu historiograficznego portalu: dodaliśmy przeszło 600 haseł dotyczących przedsiębiorstw żydowskich w II RP oraz opisy 90 gmin żydowskich na tzw. Ziemiach Odzyskanych. Systematycznie realizowaliśmy pozyskiwanie nowej dokumentacji wizualnej dziedzictwa materialnego Żydów polskich – 80 zabytków z terenów współczesnych Białorusi (byłe województwo wileńskie), Ukrainy (byłe województwo stanisławowskie) oraz Rosji (byłe siedziby gmin synagogałnych w północnej części Prus Wschodnich, obecnie tworzącej obwód kaliningradzki).

W ramach Festiwalu Żydowskiego Jedzenia TISZ postanowiliśmy rozwinąć cykl artykułów lifestyle'owych. Wirtualny Shtetl wzbogacił się o nową zakładkę *Kuchnia żydowska*, w której udostępniliśmy wydawniczy bestseller przełomu XIX i XX wieku – *Kuchnia koszerna. Podręcznik dla każdego żydowskiego domu...* autorstwa Rebekki Wolf, a tekst pt. *Co jedli Żydzi w Krynkach?* stał się internetowym wiralem w kilka godzin od publikacji. Liczymy na to, że w nowej zakładce Czytelnicy znajdą wiele inspiracji dla swoich kuchennych eksperymentów.

The Virtual Shtetl portal received an honorable mention in the Sybilla competition for the Museum Event of the Year organized by the National Institute for Museums and Public Collections. The jury recognized the format in which the information is presented, as well as the quality and accuracy of the texts, iconography and databases that are available on the portal. Virtual Shtetl received another honorable mention in Berlin, at the Comenius EduMedia Award competition organized by the German Society for Education, Information and Media (Gesellschaft für Pädagogik, Information und Medien e.V.).

We did continue to develop the historiographic information available on the portal: we added over 600 entries pertaining to Jewish enterprises in the Second Republic of Poland, as well as descriptions of ninety Jewish communities in the so-called Recovered Territories. We continued to acquire new visual documentation of the material heritage of Polish Jews—eighty items from the territory of today's Belarus (former Vilna Province), Ukraine (former Stanisławów Province) and Russia (former locations of *kehillot* of northern East Prussia, today the Kaliningrad Oblast).

As part of the TISH Jewish Food Festival, we decided to develop a series of lifestyle articles. The Virtual Shtetl portal was enriched with a new tab named "Jewish cuisine" where we published an absolute bestseller of the turn of the twentieth century—the book titled *Kosher Cuisine. A Cookbook for Every Jewish Home* written by Rebekka Wolf. The text titled *What Jews of Krynki used to eat?* went viral within a couple of hours since publishing. We believe that the new tab will serve as an inspiration to Virtual Shtetl readers to experiment in the kitchen.

Po dwóch latach pracy ukończyliśmy obszerny projekt digitalizacji paszportów polskich Żydów z okresu dwudziestolecia międzywojennego (przeszło 200 000 dokumentów), we współpracy z Archiwami Państwowymi w Polsce, Archiwum w Iwano-Frankowsku (Ukraina) i United States Holocaust Museum w Waszyngtonie. Na podstawie paszportów opracowaliśmy indeks osobowy, który zasilił zakładkę *Genealogia* Wirtualnego Sztetla (sztetl.org.pl/genealogia). To bardzo ważne działanie, zwłaszcza dla potomków polskich Żydów, którzy przybywają do Muzeum POLIN z całego świata w poszukiwaniu swoich korzeni.

Kontynuujemy rozwój kolekcji historii mówionej. Obecnie liczy ona przeszło 1000 wywiadów. Pracujemy nad udostępnieniem ich zapisów audio i wideo online. W sierpniu 2019 roku nasz zespół dokonał jednej z bardziej spektakularnych dokumentacji filmowych: w Suchedniowie zarejestrowaliśmy relację Ocalałego Jakuba Berkmana przy istniejącej do dziś kryjówce, w której wraz z rodzicami przeżył Zagładę dzięki pomocy okolicznych mieszkańców.

Jakub Berkman, dziś niemal dziewięćdziesięcioletni, wspiął się na drabinę, by zajrzeć na strych. Patrząc z góry, opowiadał nam o trudach życia w ukryciu. „Tutaj byliśmy dwa lata. Latem nie było obrony przed gorącem. 50 stopni pod słomianym dachem to piekło. Wodę przynosili tylko w nocy. Dzień w dzień, piekło. Codziennie musiałem nauczyć się tekstu z książki. Żeby mózg pracował. 3-4 godziny nauki, a potem recytowałem. Szeptem. »Pana Tadeusza«, Słowackiego, »Trylogię«. Do dziś pamiętam”.

Inna z zebranych przez nasz zespół relacji – z Piotrem Kopciem, synem ratujących – przyczyniła się do uhonorowania Marianny i Stanisława Kopciów tytułem Sprawiedliwych wśród Narodów Świata, przyznawanym przez Instytut Yad Vashem w Jerozolimie. Wszystkie historie ukrywania się Żydów i udzielania im pomocy podczas Zagłady nasi Czytelnicy znajdą na portalu Polscy Sprawiedliwi.

After two years, we completed an ambitious project of digitizing passports of Polish Jews from the inter-war period (over 200,000 documents) in cooperation with the State Archives in Poland, the Archive in Ivano-Frankivsk (Ukraine), and the United States Holocaust Museum in Washington (USA). Based on the passports, we developed an index of individuals which was included in the Genealogy tab of the Virtual Shtetl portal (sztetl.org.pl/genealogia). It was a very important work, especially for the descendants of Polish Jews who visit POLIN Museum from all corners of the globe in search of their roots.

We continued to develop our oral history collection. Currently, it contains over 1,000 interviews. We are working on the process of sharing the AV material online. In August 2019, our team made one of the most spectacular video documentations: in Suchedniów, we recorded the account of Jakub Berkman, a Holocaust survivor, next to the still existing hiding place where he spent the wartime together with his parents, surviving thanks to the help of the neighbors.

Jakub Berkman, today almost ninety years-old, climbed a ladder to take a peek at what went on in the attic. Looking down, he told us about the hardships of living in hiding: “We spent two years here. In the summer, heat was unrelenting. 50 degrees under a straw roof is pure hell. They brought us water only at night. Hell—one day after another. Each day I had to memorize text from a book to make my brain work. 3-4 hours of studying, followed by recitation. Whispering. *Pan Tadeusz, Słowacki, The Trylogy*. I can still remember that.”

Another account of rescue provided by Piotr Kopeć, a son of the rescuers, led to Yad Vashem granting the title of Righteous Among the Nations to Marianna and Stanisław Kopeć. You can read all the stories of rescue and of help provided to Jews during the Holocaust on our Polish Righteous portal.

Centrum Informacji Historycznej / The Resource Center

Rozwój zasobu historiograficznego portalu Wirtualny Shtetl był możliwy dzięki wsparciu **Tomka Ulatowskiego** i **Ygala Ozechova**, a także **Fundacji Konrada Adenauera** i **Fundacji Citi Handlowy im. L. Kronenberga**. Działalność programowa Centrum Informacji Historycznej Muzeum POLIN była realizowana dzięki wsparciu **Tomka Ulatowskiego** i **Ygala Ozechova**, **Fundacji Taubego** na rzecz Życia i Kultury Żydowskiej i **William Bowes, Jr. Foundation**.

Virtual Shtetl's further development was made possible with the support of **Tomek Ulatowski** and **Ygal Ozechov**, as well as the **Konrad-Adenauer-Stiftung** and **City Handlowy Foundation L. Kronenberg**. POLIN Resource Center's program activities were realized thanks to the support of **Tomek Ulatowski** and **Ygal Ozechov**, **Taube Foundation for Jewish Life and Culture** and **William Bowes Jr. Foundation**.

Centrum Informacji Historycznej to miejsce m.in. konsultacji genealogicznych, obsługujące 4000 gości rocznie i kolejne 1000 drogą korespondencyjną. W Centrum oferujemy, jako jedni z nielicznych w Europie, bezpłatny dostęp do zbiorów USC Shoah Foundation (55 000 relacji świadków historii). Nasz zespół wspiera gości w obsłudze baz genealogicznych: **MyHeritage**, **Ancestry**, **Jewish Records Indexing – Poland**. Nasi goście mają szansę pogłębić swoją wiedzę na liczne tematy związane z historią. Na potrzeby Centrum rozwijamy współpracę z **United States Holocaust Memorial** w Waszyngtonie. Co roku aktywnie reprezentujemy muzeum podczas **IAJGS International Conference on Jewish Genealogy**, czyli największego na świecie kongresu genealogicznego.

Muzeum POLIN to nie tylko zbiory cyfrowe – udostępniamy również bogatą bibliotekę, w której znajduje się około 15 tys. pozycji. Czytelnicy znajdują w niej zarówno z książki historyczne, jak i literaturę piękną traktującą o historii polskich Żydów.

The Resource Center welcomes about 4,000 guests per year who seek genealogical consultation (and 1.000 more people consulted online and via mail). It is one of the few places in Europe which offers a free access to the collection of the USC Shoah Foundation (55,000 accounts of witnesses to history). Our team helps the visitors navigate the genealogical databases: **MyHeritage**, **Ancestry**, **Jewish Records Indexing – Poland**. Our guests have a chance to broaden their knowledge on various subjects related to history. Each year we represent POLIN Museum at the **IAJGS International Conference on Jewish Genealogy**, the world's largest genealogical congress.

The Museum is more than merely the digital repository—we also hold a rich library boasting approximately 15,000 volumes—books on history as well as belle lettres touching upon the history of Polish Jews.

Latem 2019 roku plakaty Muzeum POLIN przypominały warszawiakom, jak wiele zawdzięczamy polskim Żydom – poetom, lekarzom i działaczom społecznym.

In the summer of 2019, POLIN Museum posters reminded the Varsovians how much we owe to Polish Jews—poets, medical doctors and social activists. object in the exhibition.

POLIN W TERENIE

/ POLIN EN ROUTE

Działalność POLIN nie kończy się na budynku muzeum. Lubimy wychodzić z naszymi działaniami w teren – aktywizujemy sąsiadów, odwiedzamy różne miejscowości w Polsce i realizujemy projekty za granicą. Jednym z największych przedsięwzięć kontynuowanych w 2019 roku dla sąsiadów muzeum – mieszkańców Muranowa i całej Warszawy – była Łąka Leśmiana. To plenerowa instalacja z bogatym programem wydarzeń, działająca od czerwca do sierpnia. Na Łące odbywały się spotkania z książką, gry literackie i czytanie literatury przez znanych warszawskich aktorów, zorganizowane wspólnie z Fundacją Bęc Zmiana. Rozrywki dostarczał Klub Komediowy, a o zdrowie gości zadbali instruktorzy jogi oraz gimnastyki dla seniorów. Nie zabrakło także pokazów filmowych i spaceru miejskiego *Szlakiem żydowskich księgarzy*.

Muzeum POLIN w lipcu ruszyło z kampanią #MaszToPoMnie, promującą wystawę *1000 lat historii Żydów polskich*. Na plakatach i billboardach w Warszawie prezentowaliśmy m.in.: pedagoga i pisarza Janusza Korczaka, poetę Juliana Tuwima, poetkę Zuzannę Ginczanę i jednego z przywódców powstania w getcie warszawskim, lekarza, działacza społecznego Marka Edelmana. Bohaterowie kampanii są postaciami niezwykle ważnymi dla polskiej kultury i życia społecznego. To także osoby związane z Warszawą. Kampania miała na celu zachęcić odbiorców do odkrywania wielonarodowego dziedzictwa Warszawy i Polski. Dalszy ciąg opowieści prezentowanych w kampanii można poznać w Muzeum POLIN.

Sąsiedzi Muzeum POLIN znają już Wędrujący Uniwersytet Muranowski – program edukacyjno-społeczny, realizowany

The POLIN program is not limited to the Museum building. We go out with our activities beyond the Museum's walls—from our immediate neighborhood, through various towns across Poland, to projects realized abroad. *Leśmian's Meadow*, an outdoor installation and a rich program of events lasting from June to August, was one of the biggest projects organized in 2018 for the Museum's neighbors, the residents of the Muranów district and the whole of Warsaw. Wooden landings, benches and seats, as well as printed poems by Bolesław Leśmian and the sounds of a real meadow constituted the backdrop for meetings devoted to books, literary games or literature readings by famous Warsaw-based actors, co-organized by the Zmiana Foundation. Together with the Comedy Club, we invited our guests to improvised theatre performances. We also organized walks in the footsteps of Jewish book sellers, outdoor film screenings and sport activities—yoga and fitness classes for seniors.

In July, POLIN Museum launched the #YouTakeAfterMe campaign promoting the core exhibition devoted to the *1000 Years of the History of Polish Jews*. Posters and billboards all over Warsaw featured, among others, pedagogue and writer Janusz Korczak, poet Julian Tuwim, poetess Zuzanna Ginczanka and one of the leaders of the Warsaw Ghetto Uprising, medical doctor and social activist Marek Edelman. Our campaign's protagonists are vital figures in Polish culture and communal life. They are also all connected to Warsaw. The campaign was aimed to encourage Warsaw residents to rediscover the multi-ethnic heritage of Warsaw and Poland. You can continue to follow the stories presented in the campaign at POLIN Museum.

Łąka Leśmiana to plenerowa instalacja i bogaty program wydarzeń na zewnątrz muzeum organizowanych od czerwca do sierpnia.

Leśmian's Meadow is an outdoor installation and a rich program of events held from June till August.

we współpracy z partnerstwem lokalnym Przepis na Mura-nów. Każde spotkanie Uniwersytetu odbywa się w innym miejscu (muzeum, lokalne kawiarnie, kluby i organizacje) i poświęcone jest innemu aspektowi historii lub współ-czesności osiedla.

Staramy się, by nasze wystawy docierały do możliwie szerokiego grona odbiorców. Dlatego często wysyłamy je w podróż. 6 marca 2019 roku, w Europejski Dzień Pamięci o Sprawiedliwych, w Parlamencie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej odbył się pokaz wystawy *They Risked Their Lives. Poles who Saved Jews during the Holocaust*. To wystawa planszowa ukazująca historie pomocy udzielanej Żydom przez Polaków w czasie Zagłady, zrealizowana we współpracy z MSZ w 2013 roku i zaktualizowana w lutym 2019.

Z kolei wystawa *Life and Death. Stories of Rescue during the Holocaust*, prezentująca historie ratowania Żydów w czasie Zagłady w dziesięciu europejskich krajach, zrealizowana we współpracy z Europejską Siecią Pamięć i Solidarność w 2018 roku, odwiedziła Centrum Tolerancji w Narodowym Żydowskim Muzeum im. Gaona w Wilnie,

We continued to run the Wandering University of Mura-nów, an educational-social program realized as a lo-cal partnership with the neighborly initiative *Przepis na Mura-nów* (Recipe for Mura-nów). The University is grow-ing more and more popular among the Museum's neigh-bors; each of its meetings is held at a different location (the Museum, local cafes, clubs and institutions) and ded-icated to a different aspect of the district's past and present.

We strive to make sure that our exhibitions reach as wide an audience as possible—that is why we often let them travel. On 6 March 2019, on the European Day of the Righteous, the Parliament of the United Kingdom and Northern Ireland hosted the exhibition *They Risked Their Lives. Poles Who Saved Jews During the Holocaust*. This panel exposition presenting stories of rescue and help provided by Poles to Jews during the Shoah was realized in cooperation with the Ministry of Foreign Affairs in 2013 and was subsequently updated in 2019.

The exhibition *Life and Death. Stories of Rescue during the Holocaust* presents stories of rescue during the Hol-ocaust in ten European countries, and was produced in

Wędrujący Uniwersytet Muranowski to cykl spotkań w muzeum, lokalnych kawiarniach, klubach i organizacjach poświęcony historii i współczesności osiedla.

The Wandering University of Muranów is a cycle of meetings—at the Museum, at local cafes, clubs and institutions—dedicated to the district's past and present.

Centrum Historii Zajeżdźnia we Wrocławiu, Muzeum Polaków Ratujących Żydów im. Rodziny Ulmów w Markowej, a także Holocaust Memorial Center w Budapeszcie i Muzeum Rumuńskiego Chłopa w Bukareszcie.

W kwietniu 2019 roku, podczas Festiwalu Tolerancji w Zagrzebiu została wyeksponowana wystawa plenerowa Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN *Pełno ich nigdzie. Przywracanie pamięci o polskich Żydach w przestrzeni miejskiej*. Wystawę przed budynkiem Muzeum Sztuki Współczesnej w Zagrzebiu zobaczyło 1000 widzów, w tym obecni podczas wernisażu przedstawiciele polskich i izraelskich placówek dyplomatycznych oraz członkowie gminy żydowskiej w Zagrzebiu. Towarzyszył jej warsztat, podczas którego uczestnicy dyskutowali o możliwości wykorzystania niekonwencjonalnych sposobów upamiętnienia, takich jak murale, graffiti, artystyczne interwencje w przestrzeni publicznej, nadające jej nowy kontekst i zachęcające odbiorców do refleksji nad historią miejsca i jego mieszkańców.

cooperation with the European Network Remembrance and Solidarity in 2018. In 2019, it visited the Center of Tolerance at the Gaon National Jewish Museum in Vilna, the Zajeżdźnia Center of History in Wrocław, the Ulm Family Museum of Poles Rescuing Jews in Markowa as well as the Holocaust Memorial Center in Budapest and the Romanian Peasant Museum in Bucharest.

In April 2019, during the Festival of Tolerance in Zagreb, POLIN Museum's outdoor exhibition titled *They Fill No Space. Reviving the Memory of Polish Jews in Public Spaces* was displayed in front of Zagreb's Museum of Contemporary Art. It was viewed by 1,000 people, including representatives of Polish and Israeli diplomatic establishments and members of the Zagreb Jewish community invited to the opening. The exhibition was accompanied by a workshop during which the participants debated the possibility of employing unconventional methods of commemoration, such as murals, graffiti, artistic interventions in public spaces which equip the cityscape with a new context and encourage the viewers to reflect upon the history of the given area and its residents.

Global Education Outreach Program (GEOP) służy promocji studiów nad historią i kulturą Żydów polskich, ułatwiając młodym badaczom nawiązanie kontaktów z wybitnymi uczonymi z Polski i zagranicy.

Global Education Outreach Program [GEOP] aims at promoting studies on the history and culture of Polish Jews. It also enables young researchers to meet eminent scholars in the field from both Poland and abroad.

Global Education Outreach Program (GEOP) jest realizowany dzięki wsparciu **Fundacji Taubego na rzecz Życia i Kultury Żydowskiej**, **The William K. Bowes, Jr. Foundation** oraz **Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Polsce**.

Global Education Outreach Program (GEOP) was made possible thanks to the **Taube Foundation for Jewish Life and Culture**, the **William K. Bowes, Jr. Foundation**, and the **Association of the Jewish Historical Institute of Poland**.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA / ACADEMIC ACTIVITY

Większość działań muzeum ma charakter otwarty i jest adresowana do szerokiej publiczności, dlatego w naszej ofercie nie zabrakło również propozycji dla osób pragnących zapoznać się z najnowszymi ustaleniami naukowymi na temat historii polskich Żydów bądź też zawodowo zajmujących się historią, socjologią czy naukami politycznymi. Większość działań naukowych muzeum realizujemy w ramach Global Education Outreach Program (GEOP), którego celem jest rozwój i wspieranie studiów nad historią i kulturą Żydów polskich na świecie. W 2019 roku współorganizowaliśmy dwie międzynarodowe konferencje: *Biographies and Politics: The Involvement of Jews and Activists of Jewish Origin in Leftist Movements in 19th and 20th Century Poland* oraz *Jews against Nazi Germany during World War II*, których partnerami były: Zentrum für Holocaust-Studien am Institut für Zeitgeschichte, University College London i Oxford University.

Poza tym w muzeum odbyły się liczne sesje, konferencje, wykłady i seminaria, takie jak: *Nowoczesność: Instytut YIVO i nowoczesna kultura żydowska w międzywojennej Polsce* – wykład prof. Cecile Kuznitz, *Po katastrofie. Żydowscy uchodźcy i odbudowa żydowskiego życia po powstaniu Chmielnickiego 1648* – wykład prof. Adama Tellera oraz międzynarodowe warsztaty: *Karczma żydowska: od architektury do fantazmatu*, zorganizowane przez University of Chicago oraz Instytut Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego; *Budowanie wspólnoty i kultury: żydowska architektura i urbanizacja w Polsce*, organi-

The majority of events organized at POLIN Museum is addressed to the public. That is why our offer caters for both people eager to learn about the most recent scholarly findings pertaining to the history of Polish Jews, and those professionally engaged in historical, social and political studies. The majority of our academic activities is realized as part of the GEOP [Global Education Outreach Program] whose aim is to develop and support studies on the history and culture of Polish Jews in the world. In 2019, we co-organized two international conferences: *Biographies and Politics: The Involvement of Jews and Activists of Jewish Origin in Leftist Movements in 19th and 20th Century Poland* and *Jews against Nazi Germany during World War II*, with the partners: Zentrum für Holocaust-Studien am Institut für Zeitgeschichte, University College London and Oxford University.

Aside from that, the Museum organized numerous sessions, conferences, lectures and seminars, such as: *Modernity: The YIVO Institute and Modern Jewish Culture in Interwar Period*—a lecture by Prof. Cecile Kuznitz; *In the Wake of the Catastrophe: Jewish Refugees and the Reconstruction of Jewish Life after the Chmielnicki Uprising 1648*—a lecture by Prof. Adam Teller, as well as international workshops: *Jewish Tavern: From Architecture to Phantasma* organized by the University of Chicago and the Institute of Polish Culture at the University of Warsaw; *Building a Community and Culture: Jewish Architecture and Urbanization in Poland*, organized jointly by Bard Col-

Międzynarodowa konferencja „Żydzi w walce z nazistowskimi Niemcami podczas II wojny światowej” zorganizowana w 80. rocznicę wybuchu wojny była okazją do dyskusji o złożonych problemach wkładu Żydów w walkę z Trzecią Rzeszą i jej sojusznikami oraz oporu wobec nazistowskiej polityki zagłady.

Jews Against Nazi Germany During World War Two international conference was organized on the 80th anniversary of the outbreak of the war. It provided an opportunity to debate on the complex issue of Jewish participation in fighting the Third Reich and its allies as well as their resistance against the Nazi extermination policies.

W konferencji „Biografie i polityka. Udział Żydów i osób pochodzenia żydowskiego w ruchach lewicowych w XIX i XX wieku w Polsce” wzięli udział badacze z Polski i zagranicy.

The conference *Biographies and Politics: The Involvement of Jews and Activists of Jewish Origin in Leftist Movements in 19th and 20th Century Poland* was attended by scholars from Poland and from abroad.

zowana wspólnie z Bard College, Annandale-on-Hudson, New York, Center for Jewish Art, Hebrew University of Jerusalem, University of Michigan oraz Uniwersytet Wrocławski.

W ramach programu GEOP muzeum współpracuje również z najważniejszymi ośrodkami studiów żydowskich w Polsce, organizując wspólnie seminarium doktorskie, które w 2019 roku zakończyło już swoją czwartą i rozpoczęło piątą edycję. Ponadto Muzeum POLIN, wspólnie z Żydowskim Instytutem Historycznym, prowadzi program pobytów badawczych GEOP dla doktorantów i młodych doktorów zajmujących się historią i kulturą polskich Żydów.

Wśród akademickich partnerów Muzeum POLIN znajdują się najważniejsze ośrodki naukowe z Europy, Stanów Zjednoczonych i Izraela, dzięki czemu muzeum z powodzeniem może realizować swoją misję przywracania i ochrony pamięci Żydów polskich.

lege, Annandale-on-Hudson, New York, Center for Jewish Art, Hebrew University of Jerusalem, University of Michigan and Wrocław University.

Within the GEOP program, POLIN Museum cooperates with the leading centers of Jewish studies in Poland in co-organizing seminars for doctoral candidates. In 2019, the seminar's fourth edition drew to an end, and the fifth one was launched. Together with the Jewish Historical Institute, the Museum runs a program of GEOP research study visits for doctoral students and those who recently completed their PhD in the field of the history and culture of Polish Jews.

Among POLIN Museum's partners are the most important academic centers in Europe, the United States, and Israel. That way, we are able to pursue our mission to recall and preserve the memory of Polish Jews.

Działalność naukową Muzeum POLIN w 2019 r. wsparli m.in.: **European Association for Jewish Studies, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki.**

In 2019, POLIN Museum's academic activity was supported by, among others: **European Association for Jewish Studies, Foundation for Polish-German Cooperation and German-Polish Science Foundation.**

NAGRODA POLIN

/ POLIN AWARD

Od 2015 roku muzeum, we współpracy ze Stowarzyszeniem Żydowski Instytut Historyczny w Polsce, przyznaje Nagrodę POLIN osobom, organizacjom lub instytucjom aktywnie działającym na rzecz ochrony pamięci o historii polskich Żydów.

Laureatką czwartej edycji Nagrody została Natalia Bartczak, która od szesnastu lat społecznie opiekuje się cmentarzem żydowskim w Wińsku. Podczas uroczystej gali w Muzeum POLIN w dniu 3 grudnia zwyciężczyni otrzymała statuetkę – rzeźbę autorstwa Barbary Falender oraz nagrodę finansową. Natalia Bartczak zaczęła opiekować się cmentarzem, kiedy skończyła 13 lat. Podczas studiów archeologicznych w Instytucie Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu obroniła pracę magisterską pt. *Cmentarz żydowski w Wińsku, pow. Wołów*. Praca stała się dla gminy Wińsko podstawą do ubiegania się o środki unijne na rewitalizację cmentarza.

Ponadto Natalia Bartczak, będąc konsultantką tłumacza książki Rity Steinhardt-Botwinick, przyczyniła się do wydania publikacji pt. *Wińsko 1933–1946* w języku polskim oraz do powstania filmu *Maleństwo na górze* i wystawy plenerowej starych fotografii o niemiecko-żydowsko-polskiej historii Wińska. Obecnie Natalia Bartczak bierze udział w zdjęciach do niemiecko-amerykańskiej produkcji filmowej *Auf wiedersehen in Winzig* jako bohaterka i konsultantka.

Kapituła nagrody, której przewodniczył Marian Turski, przyznała również dwa wyróżnienia. Jedno z nich otrzymała Katarzyna Winiarska – animatorka kultury od czterech lat badająca dzieje społeczności żydowskiej w Białowieży. Katarzyna Winiarska prowadzi kwerendy w archiwach,

In 2019, Natalia Bartczak was named the laureate of the fourth edition of POLIN Award. For sixteen years now, Natalia has been looking after the Jewish Cemetery in Wińsko. During the formal gala held at POLIN Museum on 3 December, she was presented with a sculpture by Barbara Falender and the financial award. Natalia began to take care of the cemetery at the age of 13. While a student of archaeology at the Institute of Prehistory at Adam Mickiewicz University in Poznań, she wrote an M.A. dissertation titled: “Jewish Cemetery in Wińsko, county Wołów” which served as a basis for the Wińsko borough to apply for the EU funding to revitalize the cemetery. As a consultant and translator of a book by Rita Steinhardt-Botwinick, Natalia contributed to the publication titled *Wińsko 1933-1946* in Polish, and to the production of a film titled *Maleństwo na górze* and of an outdoor exhibition of old photographs related to the German-Jewish-Polish history of Wińsko. Currently, Natalia Bartczak is engaged in the production of the German-American film titled *Auf wiedersehen in Winzig* as a protagonist and consultant.

POLIN Award committee, headed by Marian Turski, granted two honorable mentions. One went to Katarzyna Winiarska, a cultural activist who has been engaged in studying the history of the Jewish community in Białowieża. Katarzyna conducts research in the archives and interviews with residents of Białowieża, and she searches for the descendants of the Jews from Białowieża all across the globe.

The second honorable mention went to Adam Musiał—a teacher, Holocaust educator, tour guide and translator of books and publications devoted to the Shoah and to Jewish history in general. He is associated with,

wywiady z mieszkańcami Białowieży i odnajduje potomków białowieskich Żydów na całym świecie.

Drugim z wyróżnionych był Adam Musiał – nauczyciel, edukator o Zagładzie, a także przewodnik i tłumacz książek oraz publikacji poświęconych tematyce Zagłady i historii Żydów. Współpracuje m.in. z Yad Vashem, Shoah Foundation, muzeami w Krakowie i Warszawie oraz ośrodkami edukacji w Polsce.

Dyrektor Muzeum POLIN postanowił przyznać również Nagrodę Specjalną. Trafiła ona do Centrum Żydowskiego w Oświęcimiu. Centrum zostało oficjalnie otwarte w 2000 roku. Jest instytucją pozarządową, której celem jest kultywowanie pamięci o Żydach – mieszkańcach miasta Oświęcim, jak również edukacja przyszłych pokoleń na temat świata, który zniknął bezpowrotnie w czasie Holokaustu i nauczanie o zagrożeniach płynących z uprzedzeń i nietolerancji. Od września 2006 roku Centrum jest stowarzyszone z Muzeum Dziedzictwa Żydowskiego w Nowym Jorku.

Laureaci i wyróżnieni w konkursie Nagroda POLIN 2019 zostali wyłonieni spośród wielu kandydatów z całej Polski. W gronie nominowanych znaleźli się również: Dorota Budzińska, Jolanta Konstańczuk, Katarzyna Markusz, Krystyna Szter i Mirosław Tryczyk.

Rzeźba Barbary Falender *Tikkun Olam*.

Tikkun Olam, a sculpture by Barbara Falender.

Nagrody pieniężne w konkursie ufundowali **Tomek Ulatowski, Znamienity Darczyńca Muzeum POLIN, Wiktor Askanas i Ewa Masny-Askanas, Odette and Nimrod S. Ariav Foundation** oraz **anonimowy darczyńca**. Organizacja Gali Nagrody POLIN możliwa była dzięki wsparciu **Jankilevitch Foundation**.

Financial prizes were funded by **Tomek Ulatowski, POLIN Museum Distinguished Benefactor**, as well as **Wiktor Askanas and Ewa Masny-Askanas, Odette and Nimrod S. Ariav Foundation** and an **anonymous donor**. POLIN Award Gala was generously supported by **Jankilevitch Foundation**

among others, Yad Vashem, Shoah Foundation, museums in Kraków and Warsaw, and educational centers all across Poland.

POLIN Museum Director decided to grant a Special Award—it went to the Auschwitz Jewish Center in Oświęcim, an NGO officially established in 2000. The institution's aim is to preserve the memory of Jews—residents of the town of Oświęcim, as well as to educate future generations on the world destroyed in the Holocaust that is irretrievably gone, and to teach about the perils of prejudices and intolerance. From September 2006, the Center is associated with the Museum of Jewish Heritage in New York City.

The laureates of 2019 POLIN Award were selected from among very many candidates from all over Poland. Among the shortlisted candidates were also: Dorota Budzińska, Jolanta Konstańczuk, Katarzyna Markusz, Krystyna Szter and Mirosław Tryczyk.

Laureatką Nagrody POLIN została Natalia Bartczak. Laudację na cześć nagrodzonej tradycyjnie wygłosił Marian Turski.

Natalia Bartczak was the laureate of 2019 POLIN Award. A speech in her praise was delivered by Marian Turski.

Laureatka Nagrody POLIN 2019 otrzymała rzeźbę autorstwa Barbary Falender oraz nagrodę finansową.

The laureate of 2019 POLIN Award was presented with a sculpture by Barbara Falender and the financial prize.

Katarzyna Winiarska odbiera wyróżnienie.

Katarzyna Winiarska received an honorable mention.

Spotkanie Rady Darczyńców Muzeum POLIN, lipiec 2019.

Donor Council meeting at POLIN Museum, July 2019.

Kolacja dla darczyńców z Chicago i okolic z udziałem gościa honorowego – Mariana Turskiego, luty 2019.

Dinner for donors from Chicago, with a special guest - Marian Turski, February 2019.

DARCZYŃCY / DONORS

Bogaty program Muzeum POLIN powstaje dzięki wsparciu licznych darczyńców indywidualnych i instytucjonalnych oraz partnerów biznesowych. To dzięki ich zaufaniu i życzliwości możemy organizować tak wiele działań edukacyjnych, naukowych i kulturalnych. Kluczową rolę w pozyskiwaniu funduszy i współpracy z darczyńcami odgrywa Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce – inicjator i jeden z trzech założycieli Muzeum POLIN.

W roku 2019 Stowarzyszenie przeznaczyło na realizację projektów prowadzonych wspólnie z muzeum kwotę bliską 4 milionów złotych, pozyskaną od kilkudziesięciu darczyńców z Polski i ze świata. Współpracuje ono z osobami indywidualnymi, ubiega się o granty oraz promuje działalność muzeum w środowiskach żydowskich za granicą. Stowarzyszenie kontynuuje starania o budowę kapitału żelaznego, między innymi poprzez kampanię Legacy. Jej celem jest zebranie środków na działalność programową oraz stabilny rozwój muzeum. Dodatkowym źródłem, z którego Stowarzyszenie chce pozyskiwać fundusze także na rzecz POLIN, jest specjalnie zaprojektowany daromat, który w 2020 roku znajdzie się w budynku muzeum. Pozwoli on odwiedzającym łatwo przekazać darowiznę, a także ułatwi nam pozostanie w kontakcie z naszymi gośćmi. Pozyskiwanie funduszy przez Stowarzyszenie wspiera także Rada Darczyńców. Podczas dorocznego lipcowego spotkania darczyńcy zdecydowali o dalszym wspieraniu działań Stowarzyszenia na rzecz Muzeum POLIN. Wsparcie to jest kluczowe dla możliwości pozyskiwania funduszy w Polsce, ale także za granicą, skąd pochodzi zdecydowana większość darczyńców muzeum.

W 2019 roku Stowarzyszenie skupiało się także na rozszerzeniu swojej działalności fundraisingowej o nowe kraje. Najbardziej aktywnie działało w Kanadzie, gdzie misja muzeum budzi szczególne zainteresowanie. Mamy nadzieję,

The POLIN Museum's wide-ranging program can be implemented thanks to the support of numerous individual and institutional donors, as well as business partners. It is thanks to their trust and kindness that we can organize so many educational, academic and cultural activities. The Association of the Jewish Historical Institute of Poland—the initiator and one of the three co-founders of POLIN Museum—plays a key role in raising funds and co-operating with donors.

In 2019, the Association raised 4 million PLN for the Museum from the donors both in Poland and abroad. It cooperates with individuals, applies for grants and promotes the Museum's activities among Jewish milieus abroad. The Association continues in its endeavors to build an endowment fund, also by means of the *Legacy* campaign, whose aim is to raise funds for the program activities and further development of the Museum. A specially designed "donomat" to be installed in the Museum building in 2020 is to serve as an additional source of funds—it will allow our guests to donate money for the Museum easily, and it will enable us to remain in contact with them. The Association's fundraising is supported by the Donors' Council, which accepted a new member this year. At the annual meeting in July, the donors reached a decision to further support the Association's activities in the interest of POLIN Museum. Such support is key to raising funds by the Association in Poland but also abroad, namely where the vast majority of the Museum's donors hail from.

In 2019, the Association was also determined to broaden its fundraising activities by venturing to new countries. It was most active in Canada, where people find POLIN Museum's mission particularly engaging. We do hope that donors from other countries will soon join the club of co-creators of the Museum program.

że już wkrótce do współtwórców muzealnych programów dołączą też darczyńcy z innych krajów.

Po 12 latach bardzo owocnej współpracy ze Stowarzyszeniem i muzeum na stanowisku dyrektorki do spraw rozwoju Marta Wróbel postanowiła kontynuować swoją karierę zawodową w innym miejscu. Na stanowisku zastąpiła ją Anna Miszewska, przedtem wieloletnia pracowniczka oraz dyrektorka generalna Fundacji Auschwitz-Birkenau. Oba paniom życzymy sukcesów.

Działania mające na celu pozyskiwanie funduszy prowadzi również samo Muzeum POLIN, skupiając się na darczyńcach instytucjonalnych – polskich i zagranicznych. W roku 2019 wsparcie okazały nam m.in.: Fundacja Konrada Adenauera, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość” (EVZ), Dutch Jewish Humanitarian Fund, oraz Ambasada Stanów Zjednoczonych w Warszawie. W działania muzeum zaangażowały się także fundacje korporacyjne: Fundacja Citi Handlowy im. L. Kronenberga oraz Fundacja BGŻ BNP Paribas. Nasze projekty otrzymały również wsparcie z programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Muzeum POLIN współpracuje też z wieloma partnerami biznesowymi. Orange Polska, jako partner technologiczny muzeum, dostarczało usługi związane z zarządzaniem i dostępem do szerokopasmowego Internetu. Firma Mercedes-Benz Financial Services wspierała działalność Muzeum POLIN poprzez udostępnienie do celów służbowych pojazdu Mercedes-Benz klasy V. Dzięki wsparciu firmy Boeing muzeum kontynuowało działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży. Lufthansa i Lufthansa Cargo wsparły organizację wystawy *Gdynia – Tel Aviv*. Firma Jeronimo Martins Polska wsparła Akcję *Żonkile* i II edycję TISZ Festiwalu Żydowskiego Jedzenia.

Dziękujemy wszystkim darczyńcom, którzy bezpośrednio i we współpracy ze Stowarzyszeniem Żydowski Instytut Historyczny w Polsce wspierają działalność programową Muzeum POLIN.

After twelve years of fruitful cooperation, Marta Wróbel, the Association's Director for Development, decided to continue her professional career elsewhere. She was succeeded by Anna Miszewska, formerly a long-term associate and CEO of the Auschwitz-Birkenau Foundation. We wish both ladies lots of success.

POLIN Museum itself also undertakes activities aimed at raising funds focusing on institutional donors, both in Poland and abroad. In 2019, the Museum was supported by: Konrad-Adenauer-Stiftung, Foundation for Polish-German Cooperation, "Memory, Responsibility and Future" Foundation [EVZ], Dutch Jewish Humanitarian Fund and the Embassy of the United States in Warsaw. Corporate foundations such as Citi Handlowy Foundation L. Kronenberg or BGŻ BNP Paribas Foundation became engaged in the Museum activities, too. Our projects were also supported by programs offered by the Minister of Culture and National Heritage.

POLIN Museum collaborates with numerous business partners. Orange Polska, the Museum's technological partner, provided us with the services related to access and management of broadband Internet. Mercedes-Benz Financial Services supported our activities by letting us use Mercedes V-Class car for business trips. Thanks to Boeing company's support, we were able to continue our educational activities addressed to children and youth. Lufthansa and Lufthansa Cargo supported organization of *Gdynia – Tel Aviv* exhibition. Jeronimo Martins Polska company supported the *Daffodils* campaign and the 2nd edition of TISH Jewish Food Festival.

We wish to extend our thanks to all the donors who have supported POLIN Museum's program activities, both directly and in cooperation with the Association of the Jewish Historical Institute of Poland.

Anonimowi darczyńcy
 Konrad-Adenauer-Stiftung
 Ambasada Królestwa Niderlandów
 Ambasada Stanów Zjednoczonych
 w Warszawie
 Azrieli Foundation
 Bank BNP PARIBAS
 Blue City
 Boeing
 Fay i Julian Busgang
 Roselyne Chroman Swig
 Alan i Elizabeth Doft
 Dutch Jewish Humanitarian Fund
 European Association for Jewish
 Studies
 Corinne Evens i Association
 Européenne du Musée de l'His-
 toire des Juifs de Pologne POLIN
 Joseph Feingold
 Foundation for the Preservation
 of the History of Jewish People
 in the Pale of Settlement
 Chris J. Frąckiewicz w imieniu
 Jana Frąckiewicza
 David Stephen Freitag
 Fundacja BNP Paribas
 Fundacja Citi Handlowy
 im. L. Kronenberga
 Fundacja Koret
 Fundacja Rodziny Nissenbaumów
 Fundacja Rodziny Parasol

Fundacja Współpracy Polsko-
 -Niemieckiej
 Funtronic
 Association La Chanterelle
 Founder Michael Guttman
 Gendell Family Foundation
 Sean Glodek
 Hochberg Family Foundation
 Instytut Adama Mickiewicza
 Jankilevitsch Foundation
 Jeronimo Martins Polska
 Jarosław Królewski Consulting
 Lynda Kraar
 Irene Kronhill-Pletka
 Kurt und Hildegard Loewenstein
 /Losten-Stiftung
 Stephen i Elizabeth Ann
 Kusmierczak
 The Louis and Anne Abrons
 Foundation
 James Lubitz
 Lufthansa
 Lufthansa Cargo
 Fred Margulies
 Monika i Wiktor Markowicz
 Ewa Masny-Askanas
 i Wiktor Askanas
 Mercedes-Benz Financial Services
 Multimedia
 Christine Nagorski
 Ochnik Development

Odette and Nimrod
 S. Ariav Foundation
 Oktan Energy-Wina
 Orange Polska
 Carmit i Ygal Ozechov
 Polsko-Niemiecka Fundacja
 na rzecz Nauki
 Instrument Unii Europejskiej
 „Łącząc Europę” (CEF)
 Program MKiDN „Regionalne
 kolekcje sztuki współczesnej
 Program MKiDN „Zamówienia
 kompozytorskie”
 Zygmunt Rolat
 Wolf and Dora Rajcher
 Memorial Fund
 Gordon i Carole Segal
 Julia i Stanley Skalka
 Smyk
 Harmon i Betty Spolan
 Stiftung „Erinnerung, Verantwortung
 und Zukunft” (EVZ Foundation)
 Tad Taube i Taube Philanthropies
 Technika
 The Jewish Foundation
 for the Righteous
 Tomek Ulatowski
 Lorraine Bell i Mark Weisdorf
 Małgorzata i Adam Weiss
 William K. Bowes, Jr. Foundation

**Muzeum POLIN dba nie tylko o zwiedzających,
lecz także o rozwój własnego zespołu.**

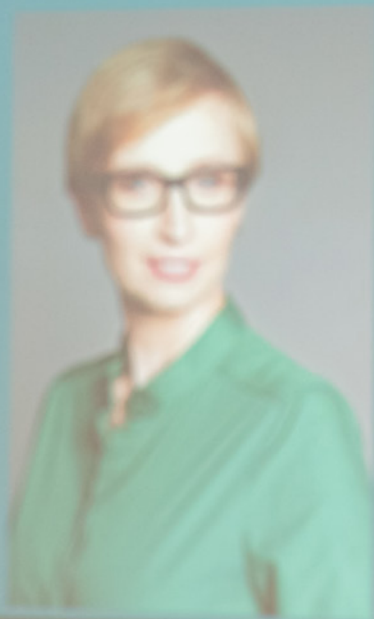
**POLIN Museum is dedicated not only
to its audience, but also to developing
its very own team.**

Muzealna rzeczniczka ds. przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi Marta Garsztka-Rimmer, została nagrodzona w konkursie *Ludzie, którzy zmieniają biznes*.

Marta Garsztka-Rimer, POLIN Museum spokeswoman for counteracting discrimination and mobbing, was awarded an honorable mention at the *People Who Change Business* contest.

Zarządzanie
różnorodnością
Marta Garsztka-Rimer

WYRÓŻNIENIE

ZESPÓŁ MUZEUM I WOLONTARIUSZE

/ MUSEUM TEAM AND VOLUNTEERS

Muzeum POLIN dba nie tylko o zwiedzających, lecz także o rozwój własnego zespołu. Od kilku lat mamy w muzeum wewnętrzną politykę przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi, która umożliwia wybór rzecznika/ rzeczniczki ds. przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi. Mało która instytucja kultury może pochwalić się taką funkcją. Osoba na tym stanowisku odpowiada m.in. za edukację: przeprowadza wewnętrzne warsztaty dla nowo zatrudnionych osób, warsztaty z rozwiązywania konfliktów dla wszystkich pracowników, a także organizuje wykłady m.in. z Polskim Towarzystwem Prawa Antydyskryminacyjnego. Marta Garsztko-Rimer, muzealna rzeczniczka ds. przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi otrzymała w 2019 roku wyróżnienie w konkursie organizowanym przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu *Ludzie, którzy zmieniają biznes*, w kategorii „Zarządzanie różnorodnością”. Celem konkursu jest wyróżnienie osób, które przyczyniają się do zwiększenia społecznej odpowiedzialności biznesu w Polsce, a także do realnych zmian w środowiskach, w których pracują. Nasza koleżanka została wyróżniona właśnie „za promowanie różnorodności i działania na rzecz pracowników w muzeum, czyli aktywność wyjątkową w świecie instytucji kultury”.

W 2018 roku uruchomiliśmy program edukacyjno-integracyjny *My w Muzeum*, dzięki któremu pracowniczki i pracownicy mogą się lepiej poznać i opowiedzieć o swoich pasjach. W roku 2019 odbyło się 14 takich spotkań, w których uczestniczyło 180 osób.

W 2017 roku podpisaliśmy Kartę Różnorodności. W 2018 byliśmy Partnerem Wspierającym Kartę Różnorodności i tym samym partnerem IV Ogólnopolskiego Dnia Różnorodności *Odwaga i równowaga*.

For several years now we have been pursuing an internal policy of counteracting discrimination and mobbing by electing a spokesperson for preventing discrimination and mobbing. Few institutions have established similar posts. The spokesperson is responsible, among other things, for education: he or she runs series of internal workshops for new employees as well as workshops aimed at tackling conflicts for the entire team. The spokesperson also organizes lectures with, i.a., Polish Society for Antidiscrimination Law. In 2019, Marta Garsztko-Rimer, POLIN Museum's spokesperson for preventing discrimination and mobbing was awarded an honorable mention at the *People Who Change Business* contest organized by the Responsible Business Forum, in the “Managing diversity” category. The contest aims to recognize people who contribute to the development of socially-responsible business in Poland, as well as to the genuine change in their work communities. Our colleague was awarded for precisely that: “promoting diversity and acting in favor of the Museum employees—a unique stance in the world of institutions of culture.”

In 2018, we launched the *Us at the Museum* program devoted to education and integration. It helps the Museum staff get to know one another better and to share their passions with their colleagues. In 2019, fourteen meetings attended by 180 people were held within the program.

In 2017, we signed the Diversity Charter. In 2018, we were the Supporting Partner of the Diversity Charter and, by extension, the partner at the *Courage and Balance* 4th Nationwide Diversity Day.

W 2019 roku współpracowaliśmy długoterminowo z 145 wolontariuszkami i wolontariuszami. Dodatkowo, do udziału w akcji *Żonkile* zgłosiło się 2,5 tys. wolontariuszy.

In 2019 the Museum cooperated with 145 engaged long-term volunteers. Moreover over 2,500 volunteers supported the *Daffodils* campaign.

Współpracowaliśmy również z firmą Orange i Forum Odpowiedzialnego Biznesu przy zajęciach dla studentów Uniwersytetu SWPS, którzy korzystając z działań Muzeum POLIN jako przykładu, tworzyli strategie odpowiedzialnego biznesu.

Zespół pracowników wspierała grupa zaangażowanych wolontariuszy. W 2019 roku współpracowaliśmy w ramach wolontariatu długoterminowego z 145 osobami. Ponadto pracowniczki naszego Centrum Wolontariatu rekrutowały do udziału w akcji *Żonkile* 1523 indywidualnych wolontariuszy, których wspierało niemal 1000 uczniów, prowadzących działania w imieniu współpracujących z muzeum szkół. Przed akcją Centrum Wolontariatu zorganizowało prawie 70 spotkań i szkoleń o charakterze edukacyjnym, które miały przygotować wolontariuszy do udziału w *Żonkilach*.

Współpracowaliśmy również z instytucjami i organizacjami, których działania mają na celu promowanie i roz-

We also cooperated with the Orange company and the Responsible Business Forum in organizing classes for students at the SWPS University during which they developed strategies for responsible business using POLIN Museum as an example.

The Museum staff has been supported by a group of engaged volunteers. In 2019, we cooperated with 145 people within the scheme of long-term voluntary service program. Moreover, the members of POLIN Volunteer's Center recruited 1,523 individual volunteers for the *Daffodils* campaign. They were supported by almost 1,000 pupils who ran activities on behalf of the schools associated with the Museum.

We have also cooperated with institutions and organizations which aim at promoting and developing voluntary service. We have acted as experts in various educational projects, study visits, workshops and debates. We are one of the largest institutions in Poland to run a voluntary

wijanie wolontariatu, występowaliśmy w roli ekspertów w projektach edukacyjnych, wizytach studyjnych, warsztatach i debatach. Jesteśmy jednym z większych ośrodków prowadzących wolontariat w Polsce. We współpracy ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Warszawie zorganizowaliśmy również staże dla koordynatorów wolontariatu z innych instytucji.

Warto dodać, że w konkursie na Najlepszego Koordynatora Wolontariatu 2019 roku organizowanym przez to stowarzyszenie I miejsce zajęła Joanna Garsztka, koordynatorka Centrum Wolontariatu w Muzeum POLIN.

service. In cooperation with the Volunteer Center Association in Warsaw we organized internships for voluntary service coordinators in other institutions.

It is worth mentioning that Joanna Garsztka, Volunteer Center Coordinator at POLIN Museum won the first prize at the 2019 Best Volunteers' Coordinator competition organized by the Volunteer Center Association.

Dyrekcja Muzeum POLIN:

Dariusz Stola

Dyrektor muzeum (do końca lutego 2019 roku)

Zygmunt Stępiński

(p.o. Dyrektora od marca 2019 roku)

Jolanta Gumula

Zastępca dyrektora ds. programowych

Dorota Keller-Zalewska

Zastępca dyrektora ds. organizacyjnych

POLIN Museum Management:

Dariusz Stola

Director of POLIN Museum (till February 2019)

Zygmunt Stępiński

(Acting Director from March 2019)

Jolanta Gumula

Deputy Director for Programming

Dorota Keller-Zalewska

Deputy Director for Organization

Rada Muzeum POLIN w latach 2018–2022:

Marian Turski – przewodniczący Rady

Artur Hofman,

Ewa Malinowska-Grupińska

dr Aleksandra Katarzyńska Namysło

Małgorzata Niezabitowska

prof. dr hab. Andrzej Paczkowski

Shana Penn,

Zygmunt Rolat

prof. dr hab. Adam Daniel Rotfeld

Ryszard Schnepf,

Jarosław Sellin

Albert Stankowski,

dr Mateusz Szpytma

Piotr Wiślicki,

Renata Wiśniewska

POLIN Museum Council in the years 2018–2022:

Marian Turski – Chairman of the Council

Artur Hofman,

Ewa Malinowska-Grupińska

dr Aleksandra Katarzyńska Namysło

Małgorzata Niezabitowska

prof. dr hab. Andrzej Paczkowski

Shana Penn,

Zygmunt Rolat

prof. dr hab. Adam Daniel Rotfeld

Ryszard Schnepf,

Jarosław Sellin

Albert Stankowski,

dr Mateusz Szpytma

Piotr Wiślicki,

Renata Wiśniewska

Wspólna instytucja kultury / Joint Institution of Culture

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

STOWARZYSZENIE
ŻYDOWSKI INSTYTUT
HISTORYCZNY W POLSCE

MUZEUM PARTNERSTWA / MUSEUM OF PARTNERSHIP

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, jako pierwsza w Polsce instytucja kultury, powstało w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Działa dzięki dofinansowaniu ze źródeł publicznych oraz hojności darczyńców z całego świata – organizacji, instytucji, firm i osób prywatnych. To dzięki ich zaangażowaniu i poczuciu, że muzeum reprezentuje bliskie im wartości, możliwa była realizacja tak szeroko zakrojonego programu edukacyjnego i kulturalnego. Działania te w znacznej mierze realizowane były właśnie dzięki darczyńcom i pozyskanym grantom.

POLIN Museum of the History of Polish Jews is the first public-private partnership cultural institution in Poland. It operates with the state subsidies and the generosity of donors from all across the globe—organizations, institutions, companies and individuals. Their engagement and conviction that the Museum stands for the values which they hold dear made it possible for us to launch such a wide-ranging educational and cultural program. Our activities are being realized in large part thanks to the donors and the grants acquired.

BĄDŹMY W KONTAKCIE! **/ LET US STAY IN TOUCH!**

polin@polin.pl

www.polin.pl

polinmuseum

friendsofpolinmuseum

polinmuseum

Muzeum POLIN